

NOTULEN van de vergadering van de raad van de gemeente Voorschoten, gehouden op 4 juni 2026 vanaf 20.00 uur.

Voorzitter: mevrouw N. Stemerding, burgemeester.

Griffier: de heer E. Krijgsman.

Aanwezige leden: de heren A.S. Cetin, A. Deuzeman, W.J. van Duivendijk en J.D.A. Haubrich, mevrouw R.E. van Hellemond, mevrouw E.R.M. Hendriksen, de heer B.C.A. van Horck, mevrouw P.T.M. Kortekaas-Warmerdam, mevrouw J.G. van der Krogt, de heren P. 't Lam en E.M.L.H. Maassen, mevrouw E. Mieremet, de heer P.M. Moorrees, mevrouw O.D.M. Paauwe-Insinger, mevrouw M.H.R. Persoon, de heren A.L.R. Posthuma en P.H. Reidsma, mevrouw J.C. Schroot, mevrouw P. Wijnen en mevrouw M.J.T. Zoun.

Aanwezige wethouders: de heer H.G. Schokker en de heer P. Varekamp.

1. Opening, mededelingen en vaststelling agenda

De **voorzitter:** Hartelijk welkom! Ik open de raadsvergadering van donderdag 4 juni 2026 van de gemeenteraad van Voorschoten.

De allereerste mededeling is: meneer Maassen, u bent vandaag 50 jaar geworden!

(Applaus)

De **voorzitter:** Zo leuk dat u deze mijlpaal van een halve eeuw met ons allemaal wilt vieren; daar ben ik hartstikke blij mee. Wilt u enkele woorden aan deze mijlpaal wijden? Nee, hè? Ja, dat zou van de spreektijd afgaan, maar namens de raad van harte gefeliciteerd en nog een fijne verjaardagsavond.

Mevrouw Zoun van Voorschoten Lokaal komt later. De heer Lavrijsen van de VVD heeft zich afgemeld voor hedenavond.

We zijn voor de spreektijden van vanavond uitgegaan van een vergadering van 3 uur. De fracties hebben elk 18 minuten spreektijd en het college heeft 34 minuten spreektijd. Ook vanavond geldt dat dat niet allemaal op hoeft.

Ik kom bij de vaststelling van de agenda. Er zijn voor het vragenuur twee vragen aangemeld: een vraag van de heer Posthuma van PRO over de lucht bij Adegeest en een vraag van de heer 't Lam, ook van PRO, over de ODWH en bestuursdwang. Ik stel voor om die vragen straks in die volgorde in het vragenuur te behandelen. Ik constateer dat de raad daarmee instemt.

Mevrouw Hendriksen van Forum voor Democratie heeft twee moties vreemd aan de orde van de dag aangekondigd. Kunt u ze alle twee kort formeel aangeven, zodat ze aan de agenda kunnen worden toegevoegd?

Mevrouw **Hendriksen** (Forum voor Democratie): Het betreft motie 391 over Adegeest en motie 392 over Starrenburg III.

De **voorzitter:** Dank. Ik stel voor om motie 391 over Adegeest toe te voegen als agendapunt 12a en motie 392 over Starrenburg III als agendapunt 12b. Ik constateer dat de raad daarmee instemt. Dat is dus bij dezen besloten.

Mevrouw **Hendriksen** (Forum voor Democratie): Voorzitter. Wij hebben het verzoek om de stemming over de Zilverfabriek uit te stellen totdat alle fracties kennis hebben genomen van de stukken die ter inzage bij de griffie liggen. Onze fractie is daar geweest, heeft inzage gehad en

vindt de inhoud van dusdanige proporties dat we denken dat het echt belangrijk is dat alle fracties daar kennis van nemen. Bij ons weten is dat nog niet het geval.

De **voorzitter**: U heeft een ordevoorstel om de besluitvorming over de Zilverfabriek uit te stellen. Alle fracties hebben er kennis van kunnen nemen, want de stukken liggen gewoon ter inzage bij de griffie. Elke fractie maakt daar uiteraard haar eigen afweging in. Ordevoorstellen worden als eerste in stemming gebracht.

In stemming komt het ordevoorstel van Forum voor Democratie om de besluitvorming over de Zilverfabriek uit te stellen.

Het ordevoorstel wordt met handopsteken verworpen met 2 tegen 18 stemmen, waarbij de fractie van Forum voor Democratie ervoor heeft gestemd.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik zou de fractie van Forum voor Democratie even willen meegeven dat ik over mijn eigen debatvoorbereiding ga en niet u.

De **voorzitter**: Helder. We gaan door met de agenda.

De agenda wordt aldus gewijzigd vastgesteld.

2. Vaststellen raadsnotulen van 23 april en 20 mei 2026

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

3. Lijst van ingekomen stukken voor de gemeenteraad

3.1. Brieven van instellingen of burgers;

3.2. Informatiebrieven van het college van B en W

3.3. Schriftelijke beantwoording van vragen uit de raad

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Nummer 3083 gaat over het Herdenkingsmonument, een zeer delicaat onderwerp. We weten dat de burgemeester bezig is met de namen op het monument, maar kan zij aangeven wanneer en op welke wijze hier duidelijkheid over komt en kan zij de briefschrijver dit laten weten?

Bij nummer 3102 gaat over handhavingsverzoek Starrenburg staat "ter kennisgeving aannemen". Wij zien graag een antwoord van het college op deze brief.

Nummer 3125 gaat over de herinrichting van Weddeloop. Graag een korte schriftelijke reflectie naar de raad op de inhoud van deze brief, waarin wordt aangegeven wat het college met de inhoud doet.

Tot slot informatiebrief 39 over Adegeest. In de voorlaatste alinea staat dat kort na de meivakantie een bijeenkomst over de second opinion zal plaatsvinden. In de beantwoording van de PRO-vragen 450 staat juni. Jammer dat dit later is. Kunnen de bewoners erop rekenen dat zowel Sweco als Movares tijdens de bijeenkomst aanwezig zijn om de vragen van de inwoners te beantwoorden en is het wellicht ook mogelijk om op dat moment vragen over het gasincident te beantwoorden?

De **voorzitter**: Ten aanzien van dat laatste punt, Adegeest, kan de wethouder nu kort reageren. Stemt de raad daarmee in? Geen debat, maar een kort technisch antwoord. Ik constateer dat de raad daarmee instemt.

Wethouder **Schokker**: Voorzitter. Op 16 juni vindt de bijeenkomst plaats. De gesprekken met Movares en de andere partij hebben wat langer geduurd, waardoor we het pas op 16 juni kunnen doen. We zijn heel erg blij dat we dat kunnen doen. We doen onze uiterste best om Movares en de andere partij zeker ook te vragen. Ik moet daar wel direct bij zeggen dat zij in den lande vanwege gevoelens van onveiligheid wat terughoudend zijn met aanwezig zijn bij dit soort bijeenkomsten. We zijn er dus nog mee bezig om te zorgen dat ze erbij zijn, eventueel digitaal. We doen ons best, maar ik kan dat niet garanderen.

De **voorzitter**: Dat is het antwoord op de vraag.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Brief 3124 gaat over het verzoek van inwoners inzake de herbeoordeling van de knippen in Adegeest. Toen we dit ongeveer een jaar geleden besproken, is aangegeven dat die zaak onder de rechter was en dat we de uitkomst daarvan zouden afwachten. Uit die brief blijkt dat de zaak inmiddels niet meer onder de rechter is. Ik zou dus willen verzoeken om de knip in Adegeest opnieuw te agenderen voor de commissie, met de informatiebrief die het college heeft gestuurd.

De **voorzitter**: Uw verzoek wordt doorgeleid naar het presidium.

4. Vragenuur en actuele bestuurlijke aangelegenheden

De **voorzitter**: We beginnen met de vragen van de heer Posthuma van PRO over Adegeest. Ik zal die vragen beantwoorden. Daarom vraag ik mevrouw Kortekaas om het voorzitterschap van mij over te nemen.

(Mevrouw Kortekaas neemt het voorzitterschap van de vergadering over van de burgemeester.)

- *Stankoverlast in Adegeest*

De heer **Posthuma** (PRO): Voorzitter. Op zaterdag 23 mei ontvingen wij via de Voorschotense Krant het bericht dat er een grote stankoverlast plaatsvond. Het bleek te ruiken naar rotte eieren. Dat bleek waterstofsulfide te zijn. In grote hoeveelheden is waterstofsulfide in potentie giftig. Daar maken we ons wel een beetje zorgen over, vooral omdat er via de Voorschotense Krant over werd gecommuniceerd. Ook op de Facebookpagina van de brandweer werden er dingen over gezegd. Vervolgens meldde de gemeente Voorschoten enkele dagen later in de bouwapp dat er maar een minimale hoeveelheid naar buiten was gekomen. Een paar dagen later werd dat bericht weer ingetrokken, werd er een nieuw bericht op gezet en werd er niet meer aan gerefereerd. We maken ons een beetje zorgen over wat er allemaal gebeurt in Adegeest. Wat is er die avond nou precies gebeurd? En kan het college ons vertellen of het gevaarlijk is geweest en wat de brandweer heeft teruggekoppeld aan het college? Ik hoop dat het college daar iets over kan zeggen, want we maken ons best wel zorgen over hoe de hele zaak daar gaat. Dit is weer een opeenstapeling van dingen die niet helemaal goed lijken te gaan, maar wellicht kan het college daar enige toelichting op geven. Ik hoor het graag.

Burgemeester **Stemerdink**: Voorzitter. We moeten even kijken naar het incident op 23 mei, waar dit over gaat. Er was een vreemde lucht. Op basis daarvan hebben een aantal bewoners de politie gebeld. Die telefoontjes komen terecht bij de meldkamer. Vervolgens heeft de meldkamer de brandweer gealarmeerd, omdat er een vreemde lucht was. Het betrof een lucht van rotte eieren, in formele vorm H_2S . Het was rondom de pomp aan de Chopinlaan. De brandweer heeft de lucht ter plaatse inderdaad geconstateerd. Dat komt vaker voor bij bronbemaling. Direct naast de pomp werd door de brandweer een iets verhoogde waarde gemeten, met de nadruk op het woord "iets", maar op 10 meter afstand werd al helemaal geen waarde meer gemeten. De verspreiding was dan ook zeer beperkt. Dat is wat brandweermensen bij dit soort meldingen altijd doen: ze gaan erheen, maken een inschatting van het risico en checken met metingen wat het is. Als het risico substantieel is, wordt actie ondernomen en worden omwonenden geïnformeerd, maar dat is hierbij niet nodig gebleken, omdat de verspreiding zeer, zeer beperkt was en er een minimale verhoging van waarden werd gemeten. De brandweer heeft de situatie gestabiliseerd door de pomp uit te zetten, waardoor het proces werd gestopt. Zo is het verder afgehandeld. Daarom ben ik als burgemeester logischerwijs niet opgebeld, omdat er gelukkig niets aan de hand was. Zo handelen we al dit soort incidenten netjes af, want de brandweer omschreef het als "een alledaags incident dat vaker voorkomt". Dat is heel erg fijn. Er waren dus gelukkig geen ernstige zaken.

De **voorzitter**: De heer Posthuma kan nu nadere vragen stellen. Daarna geef ik de andere raadsleden de gelegenheid.

De heer **Posthuma** (PRO): Voorzitter. Ik ben de volgende dag, die zondag, even de wijk ingegaan en heb met een aantal bewoners gesproken. Ik heb begrepen dat door de brandweer op Facebook is gecommuniceerd dat het wél hoge waarden waren. Dat strookt niet met wat u op dit moment zegt. We weten natuurlijk dat de brandweer een onafhankelijke organisatie is. Als er stront aan de

knikker is, gaat er dus echt wel wat gebeuren. Hoe kan het zo zijn dat er zo'n groot verschil zit tussen wat in eerste instantie op Facebook werd gemeld en wat u nu meldt?

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Mijn vraag borduurt voort op de vraag van de heer Posthuma. Is het al duidelijk of die communicatie op de een of andere manier mis is gegaan en zijn er lessen die het college trekt om de communicatie bij een dergelijke situatie waarin de gevoelens hoog oplopen, anders of beter te kunnen doen?

De heer **Haubrich** (VVD): Voorzitter. Zijn er mitigerende maatregelen getroffen om mogelijk te voorkomen dat bij zo'n bemalingspomp in de nabije toekomst een soortgelijk voorval zou kunnen plaatsvinden waardoor er weer alarmering richting de politie plaats zou vinden?

Burgemeester **Stemerdink**: Ik weet niet of er maatregelen zijn genomen en welke. Dat is vrij technisch. De bronbemaling is stopgezet. Daarna is het niet meer voorgekomen. Ik ga er dus van uit dat die maatregelen zijn genomen, want anders was het natuurlijk weer naar boven gekomen; dat vul ik zelf maar even in.

De vraag wat er in de communicatie is misgegaan: er is niets misgegaan in de communicatie, want de brandweer heeft dit gewoon aangetroffen en de maatregelen zijn genomen. Ook bij elk ander incident met de lucht van rotte eieren en dergelijke zullen we als gemeente geen dingen doen.

Wat het bericht op Facebook en wat ik hier zeg betreft: daar zal ik met de brandweer nader contact over opnemen, want het is niet goed dat daar licht tussen zit; laat dat helder zijn. O, dat bedoelde de heer Maassen ook. Mijn excuses; dan trek ik mijn antwoord op uw vraag terug. Dan moet ik de vraag van de heer Posthuma nog beantwoorden: ik neem daarover dus contact op. Dat betekent dus ook dat er lessen geleerd worden, zodat het allemaal wel in één lijn met elkaar is.

De **voorzitter**: Hiermee sluiten we dit onderwerp af. Ik draag het voorzitterschap weer aan u over.

(De burgemeester neemt het voorzitterschap van de vergadering over van mevrouw Kortekaas.)

- ODWH en bestuursdwang

De **voorzitter**: De heer 't Lam van PRO heeft vragen aangemeld over de ODWH en het opleggen van bestuursdwang.

De heer **'t Lam** (PRO): Voorzitter. In een bijeenkomst op 30 mei jongstleden van de gezamenlijke raden gaf de directeur van de ODWH aan dat het instellen van een maatregel van bestuursdwang aan een gemeente is. Eerder vernam de raad van het college dat het instellen van bestuursdwang ten aanzien van de tijdelijke bouwweg bij Starrenburg III bij de Omgevingsdienst ligt. Kan de wethouder uitleggen wie de verantwoordelijkheid neemt in het geval van een maatregel van bestuursdwang en wat de afspraken hierover zijn tussen de ODWH en de gemeente?

Wethouder **Schokker**: Voorzitter. De verdeling is in dit geval als volgt. De Omgevingsdienst kan bestuursdwang toepassen voor milieuaspecten. De gemeente kan dat ook doen, maar tevens voor andere aspecten. Maar de ODWH stemt altijd af met de gemeente. Als er bestuursdwang zou worden opgelegd, is de gemeente ook verantwoordelijk voor de financiën en voor het kostenverhaal, want dan zal er geld nodig zijn. Dat traject ga je dus gezamenlijk met elkaar in. Dat is dus hoe het zal verlopen. Ik begreep ook dat u waarschijnlijk gesproken heeft met de directeur van de Omgevingsdienst Midden-Holland, de heer Mutter, en niet met de directeur van de Omgevingsdienst West-Holland, maar dat is een detail.

De **voorzitter**: Er zijn verder geen vragen. Ik sluit het vragenuur nu dus af.

5. Hamerstukken

5a. Zienswijze conceptbegroting Hecht 2027 (raadsregistratienummer Z/26/109696/486414);

5b. Algemeen Belang Besluit voor het wijzigen van de kostendekkende huur (raadsregistratienummer Z/26/109894/486565)

De voorstellen worden achtereenvolgens zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

6. **BESPREEKPUNTEN**

7. **Wijziging voorstel fase 2 huisvesting gemeentehuis Voorschoten (Z/26/110804/488233)**

De **voorzitter**: Vorig jaar heeft de raad het college opgedragen een voorstel voor te bereiden voor de nieuwbouw en renovatie van het huidige gemeentehuis aan de Leidseweg 25 conform scenario E. In januari is de Zilverfabriek te koop gekomen en heeft de eigenaar de gemeente gevraagd of zij interesse heeft in de koop. Het college heeft aangegeven dat die interesse er is. Daarom wordt de raad nu gevraagd om geen wensen en bedenkingen te uiten over de aankoop van de Zilverfabriek als huisvesting van het gemeentehuis, om hiervoor geld beschikbaar te stellen en om scenario F als nieuw voorkeursscenario voor het gemeentehuis aan te merken. Over dit onderwerp zijn vele technische vragen gesteld. De antwoorden daarop heeft u allemaal ontvangen, met uitzondering van de technische vragen 829 van de fractie van Forum voor Democratie. Die zijn hedenochtend ingediend en konden niet meer voor vanavond worden beantwoord. Uiteraard volgt de beantwoording nog, maar dat zal in de loop van komende week gebeuren.

De wethouder heeft mij een procedureverzoek gedaan, namelijk of hij aan het begin van dit agendapunt een korte mededeling en toelichting kan verstrekken. Gaat de raad daarmee akkoord? Dat is het geval. Het woord is kort aan wethouder Varekamp en daarna beginnen we met de eerste termijn van de raad.

Wethouder **Varekamp**: Geachte voorzitter en geachte raad. Zo'n vier maanden geleden informeerde ik u over de Zilverfabriek. Ik heb dat betiteld als een kans in het proces om tot nieuwe huisvesting van de gemeentelijke organisatie te komen, waar de raad al mee bezig was. Ik heb ook gezegd dat de keuze in the end aan de raad is. Dat moment is er nu; de keuze is aan u, tussen scenario E en scenario F. U heeft zich zeer betrokken getoond gedurende het proces naar het nu voorliggende voorstel, zoals onder andere blijkt uit de vele vragen die gesteld zijn. Dank daarvoor. Ook dank aan de ambtelijke organisatie voor het vele werk dat zij gedaan heeft om u van de informatie en de antwoorden te voorzien.

Het voorstel van vanavond is geen gewoon investeringsbesluit. Het gaat om een fundamentele vraag: vanuit waar besturen wij de komende decennia Voorschoten, waar ontvangen wij onze inwoners, waar huisvesten wij onze organisatie? In de periferie spelen we locaties vrij waarop we in de nabije toekomst woningbouw kunnen plegen. Het is een besluit met symbolische én strategische betekenis. De Zilverfabriek, met haar geschiedenis, haar uitstraling, haar plek midden in ons dorp, is een locatie die bij Voorschoten past en is naar mijn idee ook praktisch, omdat er geen ander voorstel is waarmee we zo snel, binnen twee jaar, in een up-to-date pand gehuisvest zijn en waar we een betrouwbaar beeld hebben van de financiële consequenties.

De **voorzitter**: Wilt u afronden?

Wethouder **Varekamp**: Zeker. De financiën moeten we, zoals altijd, serieus nemen. Ik vraag u dan ook om niet blind te vertrouwen op een oplopende schuld. Ik vraag u om een zorgvuldige afweging van alle indicatoren om een bewuste keuze te maken voor een goede, duurzame huisvesting van onze gemeente.

De **voorzitter**: Dank u wel. We gaan beginnen aan de eerste termijn van de raad.

De heer **Deuzeman** (PRO): Voorzitter. Iedereen zal hierover het woord willen voeren. Dit is het einde van een lang proces. Dat geldt natuurlijk niet voor dit plan van de Zilverfabriek, waar we het vanavond over hebben, want dat kwam pas vlak voor de verkiezingen, eigenlijk tot eenieders ongenoege, maar soms lopen die dingen zo. Voor inwoners van ons dorp kwam het begrijpelijkerwijs allemaal uit het niets, maar natuurlijk lag er wel een basis van jaren voorbereiding op de nieuwe huisvesting van het gemeentehuis, de vernieuwing van het gemeentehuis, de nieuwe huisvesting van onze organisatie. We hebben een halfjaar geleden, in november, ingestemd met een scenario voor vernieuwbouw van deze locatie, ondanks de kosten, die toen ook al best zwaar wogen. Dat hebben we toen gedaan omdat wij overtuigd waren van de noodzaak. Er ligt nu een brief van de ondernemingsraad, die dat opnieuw bevestigt: er moet iets gebeuren. Ik wil dat toch even benadrukken: we hebben het vanavond niet over een luxe. Een

zelfstandige gemeente moet haar eigen organisatie ook kunnen huisvesten. Dan kun je besluiten dat je het allemaal ingewikkeld vindt en dat je het daarom niet doet, maar dan komt er een punt waarop herindeling onvermijdelijk is. Laten we wel zijn: dat kan een keuze zijn, maar dan moet je daar wel eerlijk over zijn. Ik heb eerlijk gezegd niemand dat horen betogen. Daarom vindt ook de fractie van PRO dat er een oplossing moet komen. De discussie over die huisvesting loopt al veel langer dan de afgelopen jaren, waarin we het gehad hebben over wat nu scenario E heet. Zo'n twintig jaar geleden hadden we het al over "het Huis van Voorschoten". Dat was een groot plan, waar we lang mee bezig zijn geweest, maar uiteindelijk durfde men het toch niet aan; het was te groot en te duur. Toen is er een ambtelijke fusie gekomen met Wassenaar. Toen zeiden we allemaal: als we ambtelijk gaan fuseren, moeten we maar even kijken wat er gaat gebeuren. Uiteindelijk is daar niet zo heel veel uit gekomen. Al die tijd hebben we niks gedaan aan de huisvesting van onze organisatie, in afwachting van het plan dat er uiteindelijk moest komen. Dan komt er op een gegeven moment ook een punt waarop er gewoon iets moet gebeuren.

De ellende is dat dit voor heel veel meer in het dorp geldt: we hebben een sporthal, een cultureel centrum, de scholenbouw, het zwembad. Als je lang genoeg wacht, komt op een gegeven moment alles bij elkaar. Dan heb je één grote bak investeringen te doen. De zorgen daarover zijn begrijpelijk. Die delen wij en daar hebben we in de commissie vragen over gesteld. Er is een inzichtelijk memo gekomen. Daar hebben we vervolgens met de beoogde coalitiepartners van de VVD en D66 weer vragen over gesteld. We moeten misschien constateren dat de financiën in de afgelopen begroting wat rooskleurig gepresenteerd waren, maar eigenlijk doet dat er niet zo heel veel toe, want het feit is nu dat het allemaal gewoon nodig is. Dan is de beste oplossing eigenlijk heel makkelijk, namelijk twintig jaar geleden dit doorpakken en het gewoon doen, maar de een-na-beste oplossing is dat we dat dat doorpakken nu alsnog doen. Steeds maar dralen is immers precies hoe we hier terechtgekomen zijn. Wat PRO betreft moet er vanavond dus gewoon een helder besluit komen.

Toen we het plan van de Zilverfabriek in de commissie zagen, was onze eerste reactie afwijzend. We hadden een visie van een gemeenschapshuis dicht bij het centrum en laagdrempelig. Dat sprak ons aan en dat spreekt ons nog steeds aan. De Zilverfabriek is een prachtig pand; daar is geen discussie over, maar het hoeft niet per se van de gemeente te zijn. Het gaat niet gesloopt worden als we het niet kopen. Het is statig, zeker, maar dat betekent ook dat het minder benaderbaar is. We zagen deze zelfde tweedeling eigenlijk bij onze achterban, die scherp verdeeld was. Ik denk dat dit eigenlijk voor iedereen hier vanavond in de raad opgaat: niemand van ons gaat vanavond bij zijn hele achterban vrienden maken. We moesten ook zien dat scenario F erg enthousiast verkocht werd. Dat werd een beetje als sturend ervaren. Wij denken eerlijk gezegd dat het college zichzelf daarmee geen dienst bewezen heeft, omdat dat een beetje achterdocht begon op te wekken. Het leek allemaal wel heel goed uit te komen en het moest allemaal die kant op. Het nodigde ook een beetje uit tot het frame van een prestigeproject; dat zagen we ook terugkomen. Dat maakt het politiek allemaal niet makkelijker, want wie wil nou geassocieerd worden met een prestigeproject? En dan de tijdsdruk en de timing: daar heeft niemand hier voor gekozen, maar het is wel erg ongelukkig; daar zijn we het ook allemaal over eens.

Tegelijkertijd zijn we allemaal volwassen mensen. Je moet daar doorheen kunnen prikken. En niets van deze zaken, ongelukkig als ze misschien waren, maakt dit per se een slecht plan. We hebben de afgelopen maanden dus veel gepraat met wethouders, het college, andere partijen, inwoners en ook gewoon met elkaar. We hebben gewikt en gewogen, want het is een beetje een klassiek dilemma: geen van de voorstellen is echt fantastisch en iets waar je echt voor wilt gaan. Alles is in zekere zin onaantrekkelijk, maar het feit is dat het scenario waarmee wij afgelopen november akkoord zijn gegaan, gewoon niet meer op tafel ligt. De kosten zijn gestegen. Die zijn nu minstens vergelijkbaar met de aankoop van de Zilverfabriek, maar de risico's zijn veel groter. Dat is belangrijk, want op sociale media zie je direct: waarom zouden we geld uitgeven aan de Zilverfabriek? Het punt is dat het alternatief duurder is. We zitten vast aan grote kosten. De vraag is hoe we dit nu gaan doen. Bovendien dreigt het scenario dat er lag, een grote wissel te trekken op onze organisatie. Juist nu we zoveel te doen hebben, zoals we zojuist hebben geconstateerd, zouden we in een jarenlange bouwput terechtkomen. Iedere tegenvaller maakt het dan weer complexer en duurder. Dan zit je weer langer te prutsen. Laten we eerlijk zijn: de kans op uitvoering van dat plan is gewoon niet groot meer. Dan zijn we terug bij af, vijf jaar verder. Eerlijk gezegd denken wij dat we dat Voorschoten niet moeten aandoen.

Het plan voor de Zilverfabriek staat niet los van die ontwikkelingen. Het is geen prestigeproject; het is een behapbaar alternatief voor wat hier lag. Het is een leegstaand pand, het is in goede staat, we kunnen snel beginnen er is gewoon zicht op afronding. Voor PRO is dat uiteindelijk doorslaggevend, met pijn in het hart, want we hebben nog steeds liefde voor de visie die we hier hadden. We zien ook een opdracht voor het nieuwe college: er moet snel een plan komen voor de bibliotheek, we hebben een centrumvisie nodig en er moet een integraal plan komen voor de service, ook voor inwoners dicht bij het centrum. Maar ons dorp heeft uiteindelijk ook een oplossing nodig. Als wij als raad die niet gaan leveren, wie gaat dat dan wél doen? We hebben vertrouwen in Voorschoten en we hebben er ook vertrouwen in dat we dit plan zoals het er nu ligt, kunnen uitvoeren. Daarom willen we kiezen voor doorpakken in deze periode en we zullen dit voorstel steunen.

De heer **Reidsma** (VVD): Voorzitter. Vanavond staat deze raad voor een bijna duivels dilemma: gaan we de Zilverfabriek kopen en omtoveren naar een prachtig nieuw onderkomen voor onze gemeentelijke organisatie? Of houden we de hand op de knip om op lange termijn geen financieel risico voor andere projecten te lopen? Het dossier gemeentelijke organisatie loopt al meer dan twintig jaar; de heer Deuzeman refereerde daar al aan. We herinneren ons inderdaad allemaal nog het Huis van Voorschoten. In die twintig jaar zijn de kosten voor onderhoud en verbetering van het huidige pand zo laag mogelijk gehouden. Vanaf 2013 is er gewoon niets meer structureel geïnvesteerd in dit pand. Ik refereer aan een brief van de OR van deze organisatie van 13 mei 2024, waarin de noodklok werd geluid over de huisvesting van de ambtenaren. In juni 2025 weer een brief, met bijna exact dezelfde boodschap; een jaar verder, nog niks gebeurd. Diezelfde OR geeft op aanvraag van deze raad aan blij te zijn met het plan voor de Zilverfabriek, omdat dit ondanks een aantal mindere punten, die zij ook duidelijk zien, perspectief geeft op een ordentelijke huisvesting op afzienbare termijn.

Wij verwachten als gemeenteraad heel veel van onze ambtenaren, maar wat mogen die ambtenaren omgekeerd van hun werkgever verwachten? Welk perspectief geven wij als gemeenteraad de organisatie als we weer teruggaan naar de tekentafel om nog weer iets anders te verzinnen, omdat we de Zilverfabriek te duur vinden? Want het afwijzen van de koop van de Zilverfabriek impliceert indirect ook dat variant E zoals die op dit moment wordt uitgewerkt, naar de prullenbak kan worden verwezen vanwege de te hoge kosten. Dan rest ons als gemeenteraad de vraag: hoe nu verder? We hebben gehoord: terug naar scenario B, het goedkoopste scenario. Bij de presentatie in februari 2025 met prijspeil 2024 waren de geschatte kosten al € 12,1 miljoen. Als we het voor elkaar krijgen om dat in 2028 uit te voeren, zit je alweer minstens op € 16 miljoen tot € 18 miljoen, exclusief alle directe en indirecte kosten voor inrichting en tijdelijke huisvesting van het apparaat. Dat wordt dan dus minimaal € 18 miljoen voor een gebouw - nu citeer ik de presentatie die we toen hebben gezien - "met te weinig ruimte, complexe verduurzaamheid en nog steeds een beperkte toekomstbestendigheid". Voor de scenario's C en D geldt min of meer hetzelfde: de kosten lopen op naar hetzelfde niveau als waarvoor we nu de Zilverfabriek kunnen kopen en toekomstbestendig kunnen verbouwen en inrichten.

We hebben door een gespecialiseerd bureau een korte analyse laten uitvoeren van de totale kosten als je een nieuwbouwpand neer zou zetten. Er is sprake geweest van 4.500 vierkante meter op het Churchillplein; volgens het PvE is dat wat de organisatie nodig heeft. Met het prijspeil van vandaag komt dat minstens op € 18 miljoen uit. Voor nieuwbouw kost het vanaf de planfase weer minimaal vier tot zes jaar voordat de bouw kan starten, met alle prijsconsequenties van dien.

De moraal van mijn verhaal is dus: als wij als gemeenteraad willen dat de gemeente Voorschoten goed werkgeverschap toont en haar werknemers goed en toekomstbestendig wil huisvesten, zullen we de portemonnee moeten trekken en veel geld op tafel moeten leggen. De Zilverfabriek is een kans om met een beperkt financieel uitvoeringsrisico en binnen afzienbare tijd een nieuw onderkomen voor onze ambtelijke organisatie, inclusief Voorschoten voor Elkaar en jeugdzorg, te realiseren in een prachtig, modern en veilig pand. De ligging buiten het centrum ziet de VVD niet als een onoverkomelijk probleem.

De heer **Maassen** (SP): Een verduidelijkende vraag. De heer Reidsma gaf zojuist de kosten aan van nieuwbouw in het centrum die hij had laten doorrekenen. Ik begrijp dat dit indicatief is, maar het drong even niet tot mij door en ik heb het bedrag gemist. Wat was het bedrag?

De heer **Reidsma** (VVD): Dat zou op dit moment zo'n € 18 miljoen zijn. Dat zijn de totale kosten, dus de stichtingskosten plus alle bijkomende kosten en tijdelijke huisvesting. Op dit moment is dat zo'n € 18 miljoen. Dat is inderdaad indicatief; daar heeft u helemaal gelijk in.

De heer **Maassen** (SP): Dan had ik het toch goed gehoord, maar € 18 miljoen is toch minder dan de € 23 miljoen en € 25 miljoen waar de scenario's E en F voor in de boeken staan?

De heer **Reidsma** (VVD): Dat heeft u heel scherp opgemerkt, maar het is nu een indicatie. Dan moet je er nog aan beginnen met je planvorming. Dan ben je een aantal jaren verder voordat je het uit kan voeren. U weet als geen ander hoelang dat kan duren. Dan zit je alweer op niveaus boven de huidige aankoopssom van de Zilverfabriek.

De **voorzitter**: De derde en laatste interruptie van de heer Maassen.

De heer **Maassen** (SP): Die aankoopssom is ook maar € 8 miljoen. Daar gaat het dus niet om. Het gaat toch juist om het totaalbedrag?

De heer **Reidsma** (VVD): Dat klopt: het gaat om het totaalbedrag. Daar kom ik straks in mijn betoog op terug, met name op de risico's die wij hebben ingeschat voor de Zilverfabriek versus projecten op lange termijn.

De Zilverfabriek is een kans om met een beperkt financieel uitvoeringsrisico en binnen afzienbare tijd een nieuw onderkomen voor onze organisatie, inclusief VvE en jeugdzorg, te realiseren in een prachtig modern pand. De ligging buiten het centrum ziet de VVD niet als een onoverkomelijk probleem. Het pand is prima bereikbaar voor de inwoners. Op de vrijkomende locatie kan bijvoorbeeld gekeken worden naar een ontmoetingspunt voor alle inwoners, wellicht in samenhang met de Kruispuntkerk als het nieuwe cultuur- en ontmoetingscentrum of met een bibliotheek, die ook een extra functie krijgt als ontmoetingscentrum.

Ja, deze investering hakt stevig in op onze financiële positie voor de komende jaren en we zullen moeten blijven opletten, met andere uitgaven die er zijn. Een oude Japanse manager van mij zei altijd: "It's better to make a wrong decision than no decision as this will bring you nowhere." Daar geloof ik nog steeds in. Dit voorstel nu afwijzen is géén besluit nemen maar de hete aardappel nog verder doorschuiven om wéér een keer te gaan bestuderen of ergens nog een goedkoper alternatief mogelijk is. In de vorige raadsperiode heeft de coalitie van de VVD, het CDA en Voorschoten Lokaal een groot aantal projecten door deze raad geloosd, waardoor in de nabije toekomst veel investeringen moeten plaatsvinden. Deze investering komt daar nog bovenop, maar de VVD durft het aan om nu haar verantwoordelijkheid te nemen door een moeilijk besluit te nemen waarmee we in deze raadsperiode een dossier dat al meer dan twintig jaar loopt, kunnen afronden en waarmee we samen met onze ambtenaren trots kunnen zijn op het mooiste gemeentehuis van de regio. We hebben het argument gehoord dat de raad alleen geld uit mag geven aan zaken die inwoners van Voorschoten ten goede komen. Wij scharen het gemeentehuis daar zeker onder. Dit gemeentehuis is voor alle inwoners van Voorschoten. Die inwoners hebben er direct profijt van als de gemeente goed functioneert in een adequate werkomgeving. De VVD heeft er alle vertrouwen in dat toegezegde projecten die onze inwoners ten goede komen, doorgang kunnen vinden. De investering voor adequate gemeentelijke huisvesting zal er linksom of rechtsom toch moeten komen om als bestuurlijk zelfstandige gemeente je bestaansrecht te behouden. Hoe de geldstromen van het Rijk zich in de toekomst ontwikkelen, is voor gemeenten van Nederland moeilijk in te schatten, maar wij hebben er vertrouwen in dat we deze investering als gemeente kunnen dragen en daarmee ook de zelfstandigheid van Voorschoten kunnen blijven waarmaken.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Iedereen weet het, we vertellen het onze kinderen en onze overheid laat Sire er campagne voor voeren: geld lenen kost geld. Voorschoten Lokaal maakt zich zorgen over de snel oplopende schuldquote. Uit de stukken die het college ons heeft toegestuurd, blijkt dat de schuldquote oploopt naar bijna 150%, en dat is als er niets tegenzit. Iedere € 10 miljoen die geleend wordt, kost per jaar € 400.000 aan rente en dan moet er ook nog eens afgelost worden. Vier ton rente per jaar moet ergens gevonden worden. Vier medewerkers ontslaan? Minder geld voor de jeugdzorg? Hogere gemeentebelasting voor onze inwoners? Zegt u het maar. Ik doe een klemmend beroep op het verantwoordelijkheidsgevoel van deze raad: doe dit niet. Kies voor een verantwoorde aanpassing van het gemeentehuis en zorg dat de schulden niet méér stijgen dan strikt noodzakelijk. Ja, de Zilverfabriek is een heel mooi gebouw,

maar het wordt niet minder mooi als het een andere eigenaar krijgt. Als het niet toevallig op de markt gekomen was, zouden we er niet eens over nagedacht hebben. Dan zouden we ons niet gek laten maken en dan hadden we nu de discussie over de vraag of scenario E wel of niet kan. Nee dus, want ook die was te duur. Een renovatie moet wel, want we willen wel fatsoenlijke werkplekken voor onze ambtenaren. Dat is de reden waarom wij een motie indienen om scenario B of C uit te werken. Dat is eigenlijk het scenario waar wij het als Voorschoten altijd al over hebben. Laten we de generaties niet opzadelen met een mooi gemeentehuis, een te hoge schuld en geen geld om de dingen te doen die echt belangrijk zijn voor onze inwoners. De motie luidt:

"Motie 393.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 4 juni 2026, gezien het raadsvoorstel nr. Z/26/110804/488233 d.d. 4 juni 2026,

overwegende dat de aankoop en renovatie van de Zilverfabriek een hoge schuldquote met zich meebrengt, waardoor wellicht de lopende projecten voor de inwoners in het geding komen;

verzoekt het college om scenario B of C uit het raadsbesluit van 10 juli 2025, een renovatie van het huidige gemeentehuis, verder uit te werken."

Mevrouw **Hendriksen** (Forum voor Democratie): Voorzitter. Krap twee maanden na de installatie van deze nieuwe raad wordt ons gevraagd om te stemmen over een van de grootste investeringen die de gemeente Voorschoten voornemens is te doen. Laat ik maar direct met de deur in huis vallen: een investering van € 22 miljoen voor een nieuw gemeentehuis is voor een kleine gemeente als Voorschoten ronduit absurd. Er lopen al tal van kostbare projecten. In die projecten doen zich tal van problemen voor die nog niet het begin van een oplossing kennen. De rioolproblematiek in Adegeest, de staalslakken in Starrenburg III, de sterk verouderde Fortgensschool en de inmiddels bijna onbewoonbare huizen in de Vlietwijk zijn stuk voor stuk dossiers waarbij zelfs de volksgezondheid in het geding is en waarbij de gemeente haar verantwoordelijkheid laat liggen.

Je zou denken dat de focus nu dáárop zou moeten liggen: dat de gemeente er eerst voor gaat zorgen dat zij haar wettelijke kerntaken naar behoren uitvoert, zodat alle Voorschotenaren in een prettige, gezonde en veilige omgeving kunnen wonen en leven. Maar in plaats daarvan geeft het college prioriteit aan de mogelijke aankoop van een prestigieus pand, waarvan de geraamde kosten nu al niet te overzien zijn. Dat is simpelweg niet uit te leggen aan onze inwoners. Hoewel ons wordt voorgehouden dat de begroting 2026-2029 positief is, verdrievoudigt de gemeente haar netto schuldquote naar bijna 91%, en dat is dan nog zonder de aankoop van de Kruispuntkerk, de IKC-investering en de kosten voor sporthal en zwembad en overige ambities mee te rekenen. En alsof dat niet al zorgelijk genoeg is, wordt ook totaal geen rekening gehouden met het op handen zijnde ravijnjaar. De financiële ruimte van gemeenten komt de komende jaren structureel onder druk te staan. Het laatste wat we nu moeten doen, is dus ons gedragen alsof het geld tegen de plinten omhoog klotst, want dat doet het niet.

Laten we ook vooral niet vergeten dat Voorschoten in 2017 nota bene nog onder curatele stond. Wij zijn uit die benarde positie geraakt door een verhoging van de onroerendezaakbelasting. Oftewel: de Voorschotenaren hebben de gemeente uit de problemen geholpen. Zo zie je maar weer: makkelijk verdiend geld wordt kennelijk ook weer gemakkelijk uitgegeven. Als we straks in 2029 of misschien wel eerder weer in de rode cijfers dreigen te raken, voorziet FVD dat de kosten wederom op de inwoners verhaald zullen worden.

En dan de krappe tijd waarbinnen we zo'n fundamenteel besluit moeten nemen. Voor scenario E, het scenario van complete renovatie van het huidige gemeentehuis, is ruim twee jaar onderzoek uitgetrokken alvorens daar een besluit over te nemen. Dat is terecht, want ook het bedrag dat daar oorspronkelijk mee bemoeid was, bijna € 17 miljoen, is een exorbitant bedrag, maar het staat in schril contrast met de wijze waarop het huidige scenario, dus de aankoop van de Zilverfabriek, er nu met stoom en kokend water doorheen wordt gedrukt, in krap drie maanden tijd. Dat moet dan worden afgedaan in één commissiedebat en deze vergadering, tussen tal van andere agendapunten. Wij laten dus niet het gezonde verstand leidend zijn, maar een verkopende partij die de tijdspanne dirigeert. Het argument dat de concurrentie van andere marktpartijen de prijs zou opdrijven, rechtvaardigt natuurlijk nooit dat wij nu ineens een investering van deze omgeving

goedkeuren, zonder volledig zicht op de bezwaren, juist ook de financiële bezwaren. Dat tart zowel zorgvuldige besluitvorming als democratische controle en daarmee de basis van behoorlijk bestuur.

Dan nog even terug naar scenario E, want dat blijkt ineens - hoe toevallig? - duurder dan scenario F. Er zijn wat mij betreft maar twee mogelijkheden. Ofwel het is bewust met kunst en vliegwerk opgeblazen ten gunste van scenario F, ofwel scenario E blijkt daadwerkelijk duurder te zijn dan scenario F, maar in dat geval bewijst het college hiermee dat het niet in staat is om grote financiële beslissingen te nemen in een tijdspanne van slechts drie maanden.

De heer **Deuzeman** (PRO): Is het niet ook mogelijk dat het college, alles overziend, in de voorbereiding van scenario E erachter is gekomen dat de kosten onvoorzien oplopen en dat ze daarom juist een prudente beslissing neemt om ook een ander voorstel voor te leggen? U geeft nu wel twee héél extreme opties, maar ik zou toch ook de suggestie willen doen dat het college misschien gewoon heeft gedaan wat het gezegd heeft dat ze gedaan heeft.

Mevrouw **Hendriksen** (Forum voor Democratie): De kwalificatie "prudent" zou ik niet willen geven aan de wijze waarop het huidige scenario F is onderzocht. Daar kom ik straks nog over te spreken.

De heer **Deuzeman** (PRO): Ik hoorde u daar al eerder iets over zeggen, maar is het niet zo dat een groot deel van de voorbereiding die er al lag, ook hierop van toepassing was? We zijn immers heel lang bezig geweest met het onderzoeken van de eisen die we zouden stellen aan een nieuw gemeentehuis. Een groot deel daarvan is natuurlijk dubbel inzetbaar. Het is dus een beetje raar om te doen alsof nu alles binnen drie maanden besloten is. Bent u dat niet met me eens?

Mevrouw **Hendriksen** (Forum voor Democratie): Nee, dat ben ik niet met u eens, want de renovatie van het huidige pand vraagt heel andere kosten en heel andere posten dan de aankoop van de Zilverfabriek, met alles wat daar weer bij komt. Het zijn twee verschillende panden en ze vragen dus ook twee verschillende kostenramingen.

De **voorzitter**: De derde en laatste interruptie, de heer Deuzeman.

De heer **Deuzeman** (PRO): Ik ben het met mevrouw Hendriksen eens dat het gaat om heel andere situaties. Daarom is het mogelijk dat het met dezelfde eisen veel goedkoper en overzichtelijker is om het in een ander pand uit te voeren. Is mevrouw Hendriksen dat met mij eens?

Mevrouw **Hendriksen** (Forum voor Democratie): Nee.

De heer **Van Horck** (CDA): Een vervolgvraag. U zegt nee. Kunt u dat onderbouwen of gewoon toelichten? Waarop baseert u die nee? Want er zijn schriftelijke vragen gesteld en daarbij is antwoord gegeven op de vraag waarom het goedkoper was.

Mevrouw **Hendriksen** (Forum voor Democratie): In plaats van deze interruptie te plegen, kunt u misschien ook naar mijn betoog luisteren. Dan hoort u het antwoord misschien.

De heer **Van Horck** (CDA): Ik stelde een heel simpele vraag over een antwoord dat u zojuist gaf. Ik stel dus nogmaals de vraag waarop u dit baseert, gezien de antwoorden die zijn gegeven op de technische vragen. Blijkbaar staan er dingen in waarmee u het niet eens bent. Ik wil gewoon graag een antwoord op de vraag. Ik vraag om een simpele toelichting.

Mevrouw **Hendriksen** (Forum voor Democratie): Geduld is blijkbaar niet uw middle name. Ik heb nog een heel betoog voor me. Als u gewoon wacht, krijgt u waarschijnlijk antwoord op uw vragen.

De **voorzitter**: Meneer Van Horck, ik hoor eigenlijk het voorstel van mevrouw Hendriksen om haar even haar betoog te laten afronden. Mocht uw vraag dan niet beantwoord zijn, dan mag u nog een derde interruptie doen. Dat vind ik prima. Nee? Misschien was dat praktischer geweest. Dit wordt uw derde en laatste interruptie.

De heer **Van Horck** (CDA): Ja,, de derde en laatste interruptie. Ik constateer dat mevrouw Hendriksen geen antwoord geeft en daar ook ruimte in laat, want ze zegt dat ik "waarschijnlijk" antwoord krijg in het betoog. Ik zou graag nu een antwoord willen hebben.

Mevrouw **Hendriksen** (Forum voor Democratie): Waarvan akte.

De **voorzitter**: Vervolg uw betoog.

Mevrouw **Hendriksen** (Forum voor Democratie): Ten aanzien van de financiën: te meer omdat mijn fractie voorziet dat ook de aankoop van de Zilverfabriek en alles wat daarmee gepaard gaat, ons waarschijnlijk veel meer zal gaan kosten dan de nu gepresenteerde € 22 miljoen. Het voert te ver om hier tot in detail alle afzonderlijke posten te bespreken, maar ik wil u toch een aantal zaken voorhouden die onze zorgen illustreren. De raming van de verbouwkosten van € 12 miljoen is gebaseerd op één gebouwbezoek van één dag. Dat heeft een conceptringing opgeleverd, zonder offertes bij aannemers of leveranciers te hebben opgevraagd. Bovendien was deze raming, die is opgesteld door Stevens Van Dijck, oorspronkelijk bijna € 16 miljoen, maar vervolgens heeft het college dat bedrag met wat kunstgrepen eigenhandig teruggebracht naar € 12 miljoen, zomaar even met € 4 miljoen bijgesteld zonder dat daar ook maar enige externe verificatie of expertise aan te pas is gekomen.

Dan de exploitatiekosten. Die zijn pas deze week ter inzage aangeboden. Afgezien van de totaal onrealistische raming ontbreken ook hier allerlei onderliggende stukken, zodat totaal onduidelijk is via welke berekeningen de gepresenteerde bedragen tot stand zijn gekomen.

Dit is slechts een kleine greep uit de opsomming van kostenposten die nog in conceptversie zijn óf niet te verifiëren zijn óf speculatief zijn. In antwoord op de ruim 50 schriftelijke vragen van mijn fractie verschuilt het college zich meermaals achter de opmerking dat dit nog nader uitgewerkt wordt na een positief besluit in de raad of dat het college experts heeft geraadpleegd, maar dat is een autoriteitsargument zonder enige inhoudelijke waarde, want het blijft een groot vraagteken welke experts dat zijn, welke bevindingen en rapporten die experts hebben opgeleverd en op basis waarvan die bevindingen en rapporten tot stand zijn gekomen. Daarmee is de vraag niet óf maar wanneer de financiële lijken uit de kast zullen vallen. Forum voor Democratie wil Voorschoten voor deze ramp behoeden. Op vragen van mijn fractie stelt het college dat inwoners via een persbericht en documenten op de gemeentelijke website voldoende geïnformeerd zouden zijn, maar het college weet net zo goed als u en ik dat die documenten moeilijk vindbaar zijn en voor de gemiddelde leek ook nauwelijks te doorgronden zijn. Sterker nog, zelfs deze raad kreeg deze week nog belangrijke financiële stukken slechts ter inzage bij de griffie beschikbaar gesteld. Ik heb daar aan het begin van deze vergadering aandacht voor gevraagd, want de inhoud daarvan was ronduit schokkend.

Dat is niet onze definitie van "transparantie". Inwoners hebben recht op volledige informatie over dit plan. Het college had zich ertoe moeten verplichten om die informatie actief en begrijpelijk te verstrekken. Het feit dat dat totaal niet gebeurt is in de hoop dat het allemaal geruisloos passeert in de lawine aan informatie die mensen toch al dagelijks te verstouwen krijgen, wijst erop dat het college zo veel mogelijk weerstand al op voorhand wilde uitsluiten. Deze werkwijze maakt van de vastgestelde participatienota "Samen maken we Voorschoten" om inwoners zo veel mogelijk bij plannen en beleid te betrekken een inhoudsloos stuk voor de Bühne. Daarover gesproken: ook de in 2023 vastgestelde Ontwikkelvisie Centrum, waarin uitdrukkelijk werd uitgegaan van een gemeentehuis in het centrum, blijkt nu van nul en generlei waarde. Ook hier schuift het college eerder gemaakte afspraken gemakzuchtig terzijde.

Het spijt mij te moeten vaststellen dat dit helemaal in lijn is met de algehele tendens dat de burger steeds verder op afstand van het bestuur komt te staan. Het hele proces van de aankoop van de Zilverfabriek laat dit zien. Ik had het net al over de gebrekkige informatievoorziening richting de inwoners, maar daarnaast ligt het pand aan de rand van het dorp, nog net niet in Leiden. Voor de meeste inwoners is het alleen per auto of bus te bereiken. En wat het pand zelf betreft: het is natuurlijk een prachtig pand met een belangrijke historische en culturele waarde voor Voorschoten - dat staat buiten kijf - maar het is van een zodanige schaal en omvang dat de burger zich bij binnenkomst eerder verloren en onheimisch zal voelen dan dat hij het gevoel heeft een kleinschalig en toegankelijk gemeentehuis te betreden waarin hem de persoonlijke service wacht die een dorp normaliter zo kenmerkt. Maar kennelijk is het ook helemaal niet de bedoeling dat de burger zich daar welkom voelt, want tijdens de als charmeoffensief ingezette rondleiding die wij onlangs als raad in de Zilverfabriek kregen, werd bij elke ruimte die we betraden uitgebreid uiteengezet welke veiligheidsmaatregelen allemaal zullen worden genomen om - dit is een citaat - "de kwaadwillende burger op afstand van het gemeentelijk bestuur en het ambtelijk apparaat te houden", alsof onze eigen inwoners geen fatsoenlijke, welwillende, hardwerkende burgers zijn maar vervelende,

agressieve en zelfs gevaarlijke mensen die vooral op afstand gehouden moeten worden. Het geeft te denken dat de gemeente zich zo meent te moeten indekken tegen de eigen burgers. Een overheid die te goeder trouw handelt, heeft niks te vrezen van haar burgers. Het spreekwoord luidt niet voor niets: zoals de waard is, vertrouwt hij zijn gasten. De gemeentesecretaris meldde en passant nog even dat erover werd nagedacht of het eigenlijk nog wel "gemeentehuis" zou moeten heten of misschien "ontmoetingscentrum".

De **voorzitter**: Ik wil u verzoeken om hier geen individuele ambtenaren te noemen. Het college is politiek-bestuurlijk verantwoordelijk. Ik heb dus graag dat u dan de wethouder noemt.

Mevrouw **Hendriksen** (Forum voor Democratie): Ja. En passant werd dus gemeld dat er nog over nagedacht werd of het eigenlijk wel "gemeentehuis" zou moeten heten of voortaan misschien "ontmoetingscentrum". Het enkele feit dat dit überhaupt overwogen wordt, geeft al aan hoezeer de relatie tussen burger en bestuur aan het veranderen is; niet ten goede, als u het mij vraagt. Wat verder opviel, was dat het college zichzelf daar al helemaal zag zitten. Tot in detail was bekend waar het kantoor van de burgemeester zou komen, waar het college zou gaan vergaderen en waar de ambtelijke organisatie zou worden gehuisvest, maar toen de vraag kwam waar de fractiekamers eigenlijk zouden komen, moest men het antwoord daarop schuldig blijven. Het geeft te denken dat voor de bestuurlijke top alles al was uitgetekend, maar dat over de plek van de volksvertegenwoordiging, de controlerende macht, nog niet eens was nagedacht.

Het moge duidelijk zijn: Forum voor Democratie hecht wél belang aan democratische controle en is van mening dat de inwoner te allen tijde aan het stuur moet kunnen trekken wanneer de gemeente op ramkoers dreigt te raken. Wij vinden de aankoop van de Zilverfabriek op geen enkele wijze te verantwoorden. Eerst moet de basis op orde zijn. Tot die tijd kan prima worden volstaan met de hoogstnoodzakelijke aanpassingen aan ons huidige gemeentehuis, zodat ambtenaren en inwoners daar prettig kunnen werken en verkeren.

Tot slot: het kan niet vaak genoeg benadrukt worden dat de inwoners van Voorschoten daadwerkelijk inspraak moeten krijgen bij grote besluiten die hen direct raken. Dit hele dossier laat opnieuw zien waarom een referendum hard nodig is. Daarom heeft Forum voor Democratie een voorstel ingediend voor een referendumverordening. Wij hopen van harte dat dit het laatste grote besluit is waarover wordt gestemd zonder formele raadpleging van de inwoners en wij hopen dat vanavond een meerderheid tegen de aankoop van de Zilverfabriek stemt, zodat gemeenschapsgeld weer kan worden ingezet voor echte prioriteiten in het belang van de inwoners, aan wie wij ons mandaat te danken hebben.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. In de commissievergadering van twee weken geleden heeft de SP aangegeven dat we nog geen conclusie hadden getrokken. We hebben toen wel een hoop vragen gesteld en we hebben aangegeven dat we sommige aspecten van verhuizing naar de Zilverfabriek wel zagen zitten maar andere wat minder. We hoopten dat die vragen ertoe zouden leiden dat we een afgewogen oordeel zouden kunnen vellen.

Onze vragen gingen eigenlijk langs drie lijnen. Ten eerste: wat is nou inhoudelijk het voordeel van een gemeentehuis in de Zilverfabriek? We snappen dat er voordelen zijn in het verhuizen op de korte termijn, maar als je voor 40, 50 of 100 jaar een gemeentehuis gaat aanschaffen, moet je wel het gemeentehuis aanschaffen dat het beste functioneert als gemeentehuis. Dat was de eerste lijn. De tweede lijn: het viel ons op dat de doorrekeningen van de scenario's E en F nog niet helemaal op orde waren, waardoor ze niet goed te vergelijken waren. Het derde punt waarlangs onze vragen gingen, had te maken met de woningbouw en de mogelijkheden daarvoor. We hebben antwoord gekregen op veel van onze vragen en ook op heel veel vragen die andere fracties hebben gesteld. Die antwoorden stellen ons niet gerust. Die inhoudelijke redenen waarom het voor de gemeente beter is om een gemeentehuis te hebben in de huidige Zilverfabriek, is er niet. Het enige wat als argument kan worden gegeven, is dat het zo'n mooi historisch pand is - ja, dat vind ik persoonlijk heel leuk - en dat er ruimte is voor woningbouw. Op dat laatste kom ik straks terug, maar dat is geen inhoudelijk argument om daar te gaan zitten. Voor een gemeentehuis van scenario E is die inhoudelijke reden er wél: je kan het combineren met de bibliotheek, waardoor je midden in het centrum een plek krijgt waar inwoners voor verschillende redenen naartoe komen, waardoor het bestuur en de inwoner juist dicht bij elkaar komen te staan. Dat vinden wij een sterk argument.

Dan de doorrekening, de vergelijking van de twee scenario's, vooral met betrekking tot de vraag hoe je de bibliotheek mee rekent. De doorrekening is completer geworden dan zij was; er is aan beide kanten van alles bij gekomen. Nog steeds blijkt scenario E duurder. Dat zagen we een beetje aankomen; die suggestie was al wel een beetje gewekt. Het lijkt er toch een beetje op dat er naar een bepaald eindpunt wordt geredeneerd. We snappen de opgevoerde kosten wel, maar ook weer niet allemaal. Zo is in tegenstelling tot de vorige doorrekening bij het scenario van de Zilverfabriek nu wél meegenomen dat er ook nog een pand voor de bibliotheek moet komen, maar dat is geraamd op € 3 miljoen. Voor de mensen die nog niet zo lang als ik in deze raad zitten: ik kan u vertellen dat we een jaar of vijf geleden een plan hadden om het huidige pand van de bibliotheek op te knappen en uit te breiden, dus niet eens om het nieuw te bouwen. Dat kostte toen al € 5,5 miljoen. Ik kan u vertellen dat met de verhoging van de bouwkosten erbij € 3 miljoen nooit genoeg is. Met andere woorden: dat is 'm nog niet.

En dan de manier waarop een eerste planning wordt gemaakt voor de mogelijke woningbouw. Er komen een aantal locaties vrij: de Zwaluwweg, de Wijngaardenlaan en deze plek zouden vrijkomen voor woningbouw. Wat zou daar moeten komen? Ik kan u vertellen dat dit in strijd is met ons eigen beleid; dit is gewoon strijdig met de Woonvisie. Er wordt geen sociale huur gebouwd en het liefst eigenlijk alleen maar vrije sector, want daarmee kunnen we het meest verdienen. Elke bouwondernemer die met dit plan naar de gemeente zou komen voor zijn eigen kavel, zou meteen naar huis worden teruggestuurd. Dat kan niet! Het is strijdig met de Woonvisie, met het provinciaal beleid en met de Regionale Woonagenda. Dat gaan we gewoon niet doen! Nu de gemeente zelf een paar kavels vrij heeft om te gaan bouwen, kan het ineens wél. Dat beeld moet je absoluut niet uitstralen. Daarom dient mijn fractie hierbij motie 390 in om in dit geval, maar eigenlijk voor het algemeen uit te spreken dat als gemeentelijke gronden vrijkomen voor woningbouw, de gemeente in ieder geval minimaal op de Woonvisie gaat zitten maar streeft naar een bouwprogramma van 100% betaalbare woningen of - dat is een onderdeel van betaalbare woningen - 100% sociale huur, zoals dat vastgelegd is. Dit hebben diverse fracties de afgelopen jaren al meerdere malen uitgesproken. Eigenlijk was iedereen het ermee eens dat dit moet gebeuren. Nu komt puntje bij paaltje. Het lijkt me dus verstandig om dit nu vast te stellen. De motie luidt:

"Motie 390.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 4 juni, gehoord de beraadslaging,

overwegende dat:

- a. nieuwbouw of verhuizing van het gemeentehuis meerdere locaties vrijspeelt voor woningbouw;*
- b. Voorschoten al jarenlang een tekort heeft aan betaalbare woningen, dat alleen kan worden ingehaald door extra bouw van betaalbare woningen;*
- c. het beleid van de gemeente Voorschoten, de provincie Zuid-Holland en de Rijksoverheid erop is gericht om dit tekort aan betaalbare woningen in te halen;*

constaterende dat:

- a. uit de 'Memo inzake financiën nieuwe huisvesting gemeentehuis' blijkt dat er met diverse scenario's voor het woningbouwprogramma wordt gerekend;*
- b. in geen van die scenario's sociale huurwoningen worden gepland op deze bouwlocaties die in bezit van de gemeente zijn;*
- c. dit strijdig is met de Woonvisie Voorschoten 2023-2027 en de provinciale omgevingsvisie;*

van mening dat:

- a. de gemeente juist een stapje extra moet zetten om haar eigen beleid van de grond te krijgen;*
- b. bouwlocaties op gemeentelijke grond juist de mogelijkheid geven om meer betaalbare woningen te realiseren;*
- c. de gemeente woningbouw op gemeentegrond niet moet zien als kostendrager, maar de woningen moet bouwen die volkshuisvestelijk wenselijk zijn;*

spreekt uit dat:

- 1. het woningbouwprogramma uit de Woonvisie (30% sociale huur, 35% middensegment) de ondergrens is voor bouwlocaties op gemeentelijke grond;*
- 2. de gemeente voor bouwlocaties op gemeentegrond inzet op meer betaalbare woningen dan de Woonvisie voorschrijft, bij voorkeur gericht op 100% betaalbare woningen of 100% sociale huur,*

en gaat over tot de orde van de dag."

De heer **Deuzeman** (PRO): Klopt het dat dit geen amendement is omdat dit nergens in het raadsvoorstel staat, maar alleen in een memo met een doorrekening van getallen? Ik vind het een beetje raar om het zo te presenteren alsof dit nu beleid is.

De heer **Maassen** (SP): Het is geen amendement omdat het breder is dan alleen de Zilverfabriek. Ik heb het in de commissie inderdaad aangekondigd als amendement, maar ik heb ervoor gekozen om dat niet te doen, want toen ik vanmiddag hiernaartoe kwam, wist ik niet of het voorstel voor de Zilverfabriek aangenomen zou worden of niet. Als ik in het kader van de Zilverfabriek een amendement over woningbouw zou indienen en als het amendement dan zou worden aangenomen terwijl het voorstel zou worden afgewezen, zou het amendement weg zijn. Daarom heb ik er een motie van gemaakt.

De heer **Deuzeman** (PRO): Ik vroeg de heer Maassen of het nu inderdaad een onderdeel van de besluitvorming is dat we woningbouw gaan plegen en welke vorm dat dan heeft. We hebben immers al een Woonvisie en daar sluit dit niet bij aan, zoals de heer Maassen zojuist zelf aangaf. Waarom moet dit op dit moment voorgelegd worden, alsof er nu besloten wordt dat er allemaal dure woningen komen?

De heer **Maassen** (SP): In een van de bijgevoegde noties wordt inderdaad de suggestie gewekt dat er allemaal dure woningen gaan komen. Het idee van de motie is vooral dat duidelijk wordt uitgesproken dat de gemeenteraad dit niet als onderdeel van de plannen ziet en een andere kant op wil.

De heer **Deuzeman** (PRO): Ik constateer dat de heer Maassen wil dat we onze Woonvisie herbevestigen, omdat hij iets gelezen heeft in een memo. Dat is sympathiek, maar het lijkt mij een beetje overbodig.

De heer **Maassen** (SP): Als de heer Deuzeman het voorstel iets beter had gelezen, had hij gezien dat we niet alleen de Woonvisie bevestigen maar dat we ook de uitspraak doen dat er sprake is van 100% betaalbaar als op gemeentelijke kavels wordt gebouwd. Dat gaat verder dan de Woonvisie.

De **voorzitter**: Ik zie dat de fractievoorzitter van Forum voor Democratie een vraag heeft, maar we hebben maar één woordvoerder per onderwerp. Dat is voor dit onderwerp mevrouw Hendriksen. Dus mevrouw Hendriksen doet de interruptie of er is geen interruptie. Nee? Oké.

De heer **Maassen** (SP): Ik heb al een paar keer gememoreerd dat we eerder hebben gestemd over scenario E. De SP-fractie heeft toen voor scenario E gestemd, omdat het van de scenario's die toen voorlagen, de scenario's B tot en met E, het beste scenario was. Inmiddels blijkt dat er flink wat nadelen aan zitten. Misschien wisten we die nadelen toen nog niet of we wisten ze wél, zoals frictiekosten, de uitval van werknemers tijdens de nieuwbouw, ICT-kosten enzovoort. Scenario F is er nu bij gekomen. Dat betekent eigenlijk dat de blik op de besluitvorming wat breder is geworden, want kennelijk mogen we ook verder kijken dan alleen verbouw of nieuwbouw op deze plek. Maar scenario F heeft ook zijn tekortkomingen. De goede combinatie met de bibliotheek, die scenario E had, vervalt en het gemeentehuis verdwijnt uit het centrum. Als we dan toch verder kunnen kijken dan alleen deze plek, dacht mijn fractie: waarom gáán we dan ook niet verder kijken dan deze plek? Zijn er geen plaatsen die de voordelen van scenario E én de voordelen van scenario F combineren, dus een plek waar je nieuw gaat bouwen, waarbij je wel op deze plek kan blijven zitten totdat je gaat verhuizen en waarbij je niet acht ton aan grond hoeft uit te geven, terwijl de plek wél in het centrum zit en wél de bibliotheek erbij kan brengen? Ja, die plekken zijn er. Die zijn ook eerder onderzocht; de heer Deuzeman refereerde daar al aan. Twintig jaar geleden, toen er

werd nagedacht over het Huis van Voorschoten, werd er nagedacht over de gemeentewerf. Oké, daar zat toen nog het cultureel centrum bij, maar waarom zouden we daar niet nog eens naar kijken? Die grond is van ons en we hebben eindelijk een alternatief voor de gemeentelijke diensten die daar nu zitten: die buitendiensten mogen naar buiten; die gaan naar de Hofweg.

De heer **Reidsma** (VVD): Met de gemeentewerf zijn we nu in de voorbereidende fase. Dat duurt nog vijf à zes jaar en dan moet je daar gaan bouwen. Mag ik hieruit opmaken dat uw voorstel inhoudt dat u de organisatie gewoon nog tien jaar in deze ruimte wil laten zitten?

De heer **Maassen** (SP): Ik noem een aantal alternatieven.

De heer **Reidsma** (VVD): Ja, maar u benoemt nu de gemeentewerf als alternatief, ook in uw motie. Dat betekent dus dat u het goedvindt dat de organisatie tien jaar moet blijven zitten en moet wachten tot het een keer klaar is.

De heer **Maassen** (SP): Ik zou graag van het college horen wat die tijdspanne is. U zegt vijf tot tien jaar; die informatie heeft u misschien gekregen in de collegeonderhandelingen. Ik heb daar in ieder geval niks over gehoord.

De **voorzitter**: De derde en laatste interruptie.

De heer **Reidsma** (VVD): Hier wil ik even op reageren. Dit is mijn eigen inschatting. Ik zit ook een beetje in de business. We weten ondertussen hoelang projecten duren. Dat heeft niks met de collegeonderhandeling te maken. Dit is eigen informatie.

De heer **Maassen** (SP): Ik denk dat de heer Reidsma en ik dan allebei graag wat meer informatie zouden willen hebben over hoelang dat dan zou kunnen duren. Daar vragen wij om.

Ik heb nog een paar alternatieven. We zouden ook naar het Churchillplein kunnen kijken. Nog een ander ding: toen wij vorig jaar besloten over scenario E, was er nog geen mogelijkheid om dat te combineren met de Kruispuntkerk, want de Kruispuntkerk zouden we gaan huren. Inmiddels is in de tussentijd besloten om de Kruispuntkerk en de daarbij horende gronden aan te schaffen. Dat biedt misschien mogelijkheden om scenario E zwaar aan te passen, zodat je een aantal dingen die je hier eigenlijk liever niet bouwt of niet goed kan bouwen, op de plek van het bijgebouw van de Kruispuntkerk gaat zetten en op die manier een combinatie maakt van gemeentehuis, cultureel centrum en publieksfuncties. Dit zijn geen uitgewerkte plannen. Daar vraag ik juist om. Daarom dien ik bij dezen samen met mevrouw Mieremet graag motie 389 in. De motie luidt:

"Motie 389.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 4 juni, gehoord de beraadslaging,

constaterende dat:

- a. de huisvestingsopgave ambtelijke organisatie in de tijd is verschoven van een onderhoudsvraagstuk naar een integrale vastgoedopgave.*
- b. fase 1 'vooronderzoek en verkenning' en fase 2 'uitwerking van verschillende scenario's' veel bruikbare informatie hebben opgeleverd;*
- c. gedurende het proces alleen naar bestaande panden, het huidige gemeentehuis en de Zilverfabriek, is gekeken;*
- d. de Kruispuntkerk inmiddels door onze gemeente is aangekocht;*
- e. twee opties niet onderzocht zijn die potentieel kansrijk zijn, namelijk nieuwbouw op een andere locatie én een aanpassing van scenario E in combinatie met de Kruispuntkerk;*

overwegende dat:

- f. zowel scenario E als scenario F zowel grote voordelen als grote nadelen kennen;*
- g. het grote voordeel van scenario F is dat er tijdens de vernieuwbouw geen alternatieve locatie hoeft te worden betrokken, wat een productieverlies van 10% voorkomt;*

- h. een bijkomend voordeel van scenario F is dat de locatie van Leidseweg 25 niet heel geschikt is als bouwplaats;*
- i. de grote voordelen van scenario E zijn dat de ontwikkeling past in de centrumvisie en dat de bibliotheek integraal onderdeel uitmaakt van het geheel;*
- j. een bijkomend voordeel van scenario E is dat er geen pand hoeft te worden aangekocht voor ruim € 8 miljoen;*
- k. de gemeente meerdere geschikte grondposities in het centrum heeft;*
- l. scenario E nog niet is aangepast met de mogelijkheden die de recent aangekochte Kruispuntkerk biedt in variant EK;*

van mening dat:

- m. een scenario G, dat bovengenoemde voordelen combineert, een ideale optie kan zijn;*
- n. bijvoorbeeld op de locatie van de huidige gemeentewerf een scenario G gerealiseerd zou kunnen worden, op eigen grond, in het centrum, waarvan de nieuwbouw zou kunnen plaatsvinden terwijl het huidige gemeentehuis kan blijven worden gebruikt;*
- o. nieuwbouw van het gemeentehuis in het centrum kansen creëert voor combinaties met 1 of meer andere huisvestingsopgaven zoals de sportzaal, gemeentewerf, bibliotheek, maatschappelijke organisaties, ondergronds parkeren en woningbouw;*

verzoekt het college:

- 1. om naast scenario E en scenario F ook een scenario G te ontwikkelen, waarin alle functies van scenario E worden ondergebracht in een nieuw te bouwen gebouw op de locaties van de huidige gemeentewerf of een andere centrumlocatie;*
- 2. scenario E aan te passen met de kansen die de aangekochte Kruispuntkerk biedt tot scenario EK;*
- 3. deze scenario's met solide doorrekening, inclusief exploitatielasten, ter besluitvorming voor te leggen aan de gemeenteraad,*

en gaat over tot de orde van de dag."

Mevrouw **Mieremet** (D66): Voorzitter. De Zilverfabriek is een mooi, imposant en Voorschotens gebouw en is erfgoed. De geschiedenis van dit pand is indrukwekkend. Toen het voorstel gedaan werd om dit uit te zoeken, dachten we afgezien van de afschuwelijke timing dat dit een mooie kans is die je niet mag laten liggen. We zijn met de fractie teruggedaan naar wat wij zien als onze taak en wat wij als D66 belangrijk vinden. Dit raadsvoorstel moet je zien in een groter geheel. Het is een onderdeel van een grotere opgave die voor ons ligt. Het gaat er niet alleen om of de Zilverfabriek een fantastische locatie is voor de ambtelijke organisatie, maar ook of dat past in wat we in Voorschoten voor ogen hebben. We hebben met elkaar gekozen voor een centrumvisie; we hebben met elkaar in de raad vastgelegd waar we voor willen gaan: we willen een plek waar gemeente en inwoners elkaar ontmoeten en waar de bibliotheek een belangrijke plek is. Wij willen de gemeente en de politiek dicht bij de mensen. Wij hebben scenario E ondersteund. Hoewel duur is het een mooi plan voor onze ambtenaren, de bieb en maatschappelijke organisaties voor € 16,7 miljoen. We hebben, zoals iedereen hier, dit nieuwe voorstel in een te korte tijd en met te weinig informatie besproken. Eigenlijk zitten we allemaal in hetzelfde schuitje. De vraag is alleen welke afweging je maakt, welke waarden er zijn en welke dingen je belangrijker vindt dan andere, want volgens mij heeft in elke fractie dezelfde discussie plaatsgevonden, maar dat is een aanname. We hebben onze oren te luisteren gelegd bij inwoners, bij onze achterban, bij andere raads- en commissieleden hier in de raad. Dit voorstel verdient het om grondig onderzoek te doen en om het niet alleen te beoordelen op grond van het gebrek aan informatie. Wat ons betreft is dit voorstel te positief qua investeringen, zowel financieel als ambtelijk en organisatorisch. Tot nu hebben de antwoorden op de vragen ons ook niet helemaal geholpen om daar een realistischer beeld van te krijgen. Dat snappen we ook, want het gebeurt allemaal in een korte tijd. Er is al aan gerefereerd dat we hierover in drie maanden een besluit hebben moeten nemen. Dat is anders dan wanneer je daar twee jaar over kan doen. Maar straks zouden we dan een pand in ons bezit hebben en moeten we ook nog iets met het gemeentehuis. Gaan we dan eerst de Zilverfabriek realiseren en dan toekomen aan de renovatie van ons gemeentehuis en wat gebeurt er dan met de bieb?

Twee weken geleden waren we heel benieuwd naar de afwegingen van alle partijen met een ander oordeel over dit raadsvoorstel, want we willen ook snappen waarom andere fracties ja tegen dit

voorstel zeggen. Wij snappen en zien dat het een mooi Voorschotens gebouw is en dat de snelheid waarmee de ambtenarenhuisvesting geregeld kan worden, een voordeel is. Elke fractie maakt een afweging. Die van ons is uitgevallen naar nee. Een nee-besluit is ook een besluit. Nee, omdat het een groot financieel risico is. Nee, omdat we niet het plan uitvoeren dat we eerst hadden. Nee, omdat dit onder druk moet gebeuren. Dat geeft ons geen goed gevoel. En nee, omdat we de huisvesting van zowel de ambtenaren als de maatschappelijke organisaties en de bibliotheek in het centrum zien zitten. Natuurlijk zijn wij van "het kan wel", maar het moet wel passen in onze bredere visie op consequent bestuur en de financiële aspecten moeten goed inzichtelijk zijn.

De door de SP ingediende motie over alternatief E hebben we graag mede ingediend, want als je nee zegt tegen iets, moet je wel met oplossingen komen; daar is al eerder aan gerefereerd. Nee, dit zijn geen uitgewerkte oplossingen; dit zijn dingen die we het college graag willen meegeven.

De heer **Reidsma** (VVD): Ik refereer aan wat ik tegen de heer Maassen heb gezegd: u vindt dus dat de ambtenaren de komende tien jaar gewoon kunnen blijven zitten in dit gebouw, zoals het nu is. Eerder gaat dat immers niet gebeuren.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Dan kan ik antwoorden zoals de heer Maassen: ik ben benieuwd hoelang dat duurt en ik vraag het college om daar een plan voor te maken.

Hoewel we weten dat mogelijke oplossingen nog vaag en niet doorgerekend zijn, denken we dat het meegeven van deze opties laat zien dat D66 meedenkt en meewerkt om huisvesting, bibliotheek en centrumvisie goed te realiseren.

De heer **Van Horck** (CDA): Mevrouw Mieremet zei: "Wij zijn natuurlijk van 'het kan wel'." U heeft daar campagne mee gevoerd. Ik heb eerder gezegd: campaigns are done in poetry, governing is done in prose". Maar wat wordt dan de volgende campagneleus van D66? D66 heeft nu campagne gevoerd met "het kan wel", maar nu is het dus "nee is ook een antwoord". Wat wordt de volgende leus en hoe betrouwbaar is het naar de Voorschotense burger toe dat we als politiek eerst zeggen "het kan wel" en nu ineens "nee"?

Mevrouw **Mieremet** (D66): Goede vraag. We zijn nu gelukkig niet in campagnetijd. "Het kan wel" betekent ook dat je kijkt naar wat de mogelijkheden zijn om iets wél te doen. Als een voorstel voor ons als gekozen volksvertegenwoordigers geen goed idee is, is het ook onze plicht om nee te zeggen, hoewel dat soms ook lastig is.

De heer **Van Horck** (CDA): Ik stelde nog een tweede vraag: wat doet het met het vertrouwen van de burger in de politiek als in de campagne "het kan wel" wordt gezegd en als er iets anders wordt gedaan op het moment dat er bestuurd moet worden?

Mevrouw **Mieremet** (D66): Deze tekst is natuurlijk voor uw rekening. Wat doet het voor de politiek? Wij staan voor waar we voor staan. Er is ons gevraagd om volksvertegenwoordigers te zijn en om zaken goed te beoordelen. Wij beoordelen dit op een nee. Wat doet dat met de politiek? Ik denk dat het maar net is aan welke partij je dat vraagt.

De heer **Van Horck** (CDA): Voorzitter. Het zijn van politicus is het meest ondankbare wat je iemand aan kunt doen. Het is een verschrikkelijk ambt dat eigenlijk niemand plezier brengt. Een politicus moet besturen. Zoals Ernst Hirsch Ballin ooit zei: "Besturen is leed veroorzaken". Leed veroorzaken, dat is wat een politicus doet. Je kunt het namelijk nooit goed doen. Als je het één kiest, stel je de ene groep teleur en als je het ander kiest, stel je de ander teleur. Maar hoe dan ook veroorzaakt je als politicus leed en ontevredenheid. De kunst voor de politicus is om daar chocola van te maken. Dat maakt het soms tot een treurig beroep. Vanaf de start, het moment waarop het huidige voorstel in beslotenheid bekend werd, heb ik mij zorgen gemaakt over de zorgvuldigheid van dit voorstel: zo'n groot besluit in een korte tijd en dat ook nog eens onder geheimhouding, omdat het om vastgoedonderhandelingen ging en openbaarheid de prijs zou opdrijven, zoals altijd bij dit soort besluiten geldt. Het college heeft naar de mening van het CDA een herculesklus verricht: in korte tijd een duidelijk voorstel en antwoorden op meer dan 100 terechte schriftelijke vragen. Daar heeft het CDA buitengewoon veel respect voor.

We hebben bij dit voorstel steeds gezegd dat wij dit mét Voorschoten, niet over Voorschoten, wilden doen. We trokken eropuit, het dorp in. Daar kregen we allerlei papiertjes met teksten van

burgers en bewoners die ons hun gedachten en visie meegaven. Het CDA heeft ook een avond georganiseerd in het Bondsgebouw. Daar kwamen heel veel vragen, want er leefden en leven terecht nog steeds heel veel vragen bij bewoners: kan dit wel betaald worden, waarom is er van tevoren niet meer over verteld en, de belangrijkste vraag, waarom nu? Het gebouw is markant en is historisch puur Voorschotens erfgoed. Het CDA erkent deze kans. Een sociaal-maatschappelijke onderneming streek hier in het verleden neer en speelde een grote rol in Voorschoten. Het is door iemand opgeknapt die hier ook ondernemer was en die nu zegt: ik vind het mooi als dit pand bij de gemeenschap terugkomt. De verkoop kwam op het meest ongelukkigste moment op ons pad. Toch hebben we het bekeken. De tweede vraag: waarom is er niet meer over gecommuniceerd? Hierbij zijn wij een beetje kritisch op het college. Ik wil benadrukken dat ik het ongemakkelijk vond dat ambtenaren in de media hier actief het woord over hebben gevoerd. Ambtenaren horen niet op de voorgrond te treden. Dat tast naar de mening van het CDA de onpartijdigheid aan. Ik wil graag van de wethouder een reflectie op het betreffende artikel in het Leidsch Dagblad.

Als laatste de rekening: kan dit betaald worden? Over de vergelijking hebben wij veel vragen gesteld. Er ligt nu een integrale vergelijking. Toch ligt er ook een rekening. Dat is voor ons een punt van aandacht, want je kunt een euro maar één keer uitgeven. Daarom willen wij graag een cap op het bedrag, een maximum. We dienen daarom hierbij graag amendement 391 in met steun van de VVD en PRO, waar wij als CDA zeer dankbaar voor zijn. In dat amendement hebben wij ook opgenomen dat we de schuldquote scherp in de gaten willen houden. Dat is belangrijk, want laten we eerlijk zijn: de grenzen worden wel opgezocht. Daar moeten we gewoon eerlijk over zijn, maar de schuldquote is niet zomaar een getal dat iets goeds of iets slechts zegt. Het is een opbouw van investeringen in de samenleving. Daar zou ik graag wat meer naar willen kijken. Niet minder dan 50% van die schuldquote bestaat uit investeringen voor riolering, ruim € 40 miljoen. Dat wordt gedekt door afvalstoffenheffingen, die u en ik betalen. Dat is een gesloten systeem. Het is wel een schuld, maar met dekking. Kan het college hierover met de provincie in gesprek gaan? En hoe moeten we die schuldquote dan precies zien? Het amendement luidt:

"Amendement 391.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 4 juni 2026, gezien het raadsvoorstel nr. Z/26/110804/488233 d.d. 4 juni 2026,

overwegende dat:

- a. de gemeenteraad op 10 juli 2025, bij de behandeling van de keuze voor scenario E een financieel kader meegeven heeft van in totaal € 16,5 miljoen;*
- b. in scenario E een deel van de kosten voor meubilair en interieurontwerp opgenomen is in de verbouwing;*
- c. twee financiële overzichten in bijlage 2 en een memo inzake financiën nieuwe huisvesting gemeentehuis het financieel beeld geven voor 2027-2030 en het verlengd meerjarenbeeld voor 2031-2036 die samen de overzichten geven van een indicatieve tienjarige vooruitblik op het begrotingssaldo, de bijbehorende netto schuldquote en de solvabiliteit, en dat deze doorrekening gemaakt is op basis van scenario F;*
- d. dat de investeringsbedragen en effecten op de netto schuldquote vergelijkbaar zijn met scenario E;*
- e. het aangaan van schulden positief kan zijn voor investeringen voor de gemeenschap, maar een houdbare schuldpositie cruciaal is voor een zelfstandige gemeente;*

Besluit:

Beslispunt 3 van het voorgestelde besluit als volgt te wijzigen:

- *een krediet beschikbaar te stellen van € 21.335.000 waarvan*
 - a. een bedrag van € 8.200.000 voor de aankoop;*
 - b. een bedrag van € 12.000.000 voor renovatie en verduurzaming en*
 - c. een bedrag van € 865.000 voor meubilair en interieurontwerp;*
- *dit krediet als taakstellend beschikbaar te stellen;*
- *beslispunt 5 toe te voegen:*

5. het college zal met de Provincie Zuid-Holland overleg hebben over de ontwikkeling van de schuldquote van Voorschoten en de gemeenteraad hierover proactief over informeren."

De heer **Maassen** (SP): Is de heer Van Horck het met mij eens dat de schuldquote een van de vijf criteria is die door de VNG bij een gemeentebegroting wordt gehanteerd?

De heer **Van Horck** (CDA): Zeker.

De heer **Maassen** (SP): Zojuist sprak de heer Van Horck D66 aan op het niet houden aan de verkiezingsbeloftes. Ik heb even in het verkiezingsprogramma van het CDA gekeken. Daarin staat over de criteria die de VNG voorschrijft: "Voor de begroting blijven de criteria zoals de VNG voorschrijft leidend. Daarover valt met het CDA niet te onderhandelen." Is de heer Van Horck het met mij eens dat het CDA hier een verkiezingsbelofte breekt?

De heer **Van Horck** (CDA): Nee, wij vragen een verduidelijking van die criteria. Dat is een normaal gesprek dat wij met de provincie voeren. Wij breken dus geen enkele verkiezingsbelofte.

De **voorzitter**: De derde en laatste interruptie.

De heer **Maassen** (SP): Als dit plan met steun van het CDA ertoe leidt dat dit criterium, kijkend naar de kaders van de VNG, wordt overschreden, staat er in het verkiezingsprogramma van het CDA toch iets heel anders dan wat het CDA nu doet?

De heer **Van Horck** (CDA): Ik kan het antwoord herhalen, want wij willen graag een gesprek met de provincie over de vraag of die criteria inderdaad met deze voorwaarden worden overschreden. Dat is een logische vraag die je aan de provincie zou kunnen stellen. Kan het college hierover met de provincie in gesprek gaan? Graag een reactie van de wethouder hierop.

De verkenner heeft ons als raad een verslag gestuurd over de formatie. Daarin benoemde hij iets belangrijks: de gemeenteraad moet naar de samenleving durven staan voor het genomen besluit, ook als er weerstand ontstaat. Ik begon mijn betoog met de opmerking dat besturen leed veroorzaken is. Ik heb mij de afgelopen tijd vaak afgevraagd of ik dat leed wel moet gaan veroorzaken en of wij als fractie dit leed wel moeten gaan veroorzaken. En toch heeft het CDA na een zorgvuldige weging een positieve grondhouding. Wij wachten de antwoorden van het college nog af. Wij denken dat dit een goede stap is, goedkoper dan scenario E en beter onderbouwd na vragen. Wij zien dat dit een goedkoper alternatief is dan het plan dat er oorspronkelijk lag. Erfgoed blijft behouden. En er is vooral minder onzekerheid met de bouw, omdat veel meer al vastligt. Het is sneller dan scenario E. Het geeft minder risico's voor indexatie. We hebben daarom een positieve grondhouding ten opzichte van dit voorstel.

De **voorzitter**: We zijn gekomen aan het einde van de eerste termijn van de raad. We gaan naar de eerste termijn van het college. Ik geef wethouder Varekamp het woord om de vragen te beantwoorden en om in te gaan op de moties en het amendement.

Wethouder **Varekamp**: Voorzitter. Ik heb in de betogen drie vragen gehoord: twee van de heer Maassen en één van de heer Van Horck. De heer Maassen vroeg naar de duur van het realiseren van een gemeentehuis op een andere locatie waarvan de grond van ons is; daarbij kan bijvoorbeeld aan de buitendienst worden gedacht. U moet ervan uitgaan dat we daar zo'n zeven tot tien jaar mee bezig zijn. Je moet eerst het één verplaatsen, je moet het bouwrijp maken, dan moet je nog een keer bouwen en verhuizen. Het college schat dat nu dus zo in. Als u een preciezer antwoord wil, heb ik daar tijd voor nodig, maar onze indicatie is zeven tot tien jaar.

De tweede vraag van de heer Maassen is mij even ontgaan. Ik ga daarom eerst naar de vraag van het CDA over het artikel in de media. Meneer Van Horck, u heeft gelijk: dat had niet zo gemoeten. Het is een glitch geweest. Je probeert dit dossier heel zorgvuldig te doen en toch ben ik ergens op uitgegleden; dat is dit. "Uitgegleden" is misschien wat zwaar gezegd. Wat is er gebeurd? De journalist nam contact op met de gemeentesecretaris. Hij had de presentatie bij uw inloopavond gezien, hij vond de plaatjes mooi en hij vroeg: kunnen we daar iets mee? De gemeentesecretaris legde dat aan mij voor en zei: misschien kunnen we dat koppelen met een interview. Dat hebben we gedaan. In ons enthousiasme en onze spontaniteit hebben we dat samen gedaan, maar u heeft gelijk: dat had niet zo gemoeten. Dat trek ik mij aan; dit is voor mij.

Er zijn drie moties. Motie 389 van de SP en D66 vraagt naast de scenario's E en F ook om een scenario G. De heer Maassen speculeert zelfs over scenario EK; u weet toch dat dit jaar het WK is? Maar goed, dat is iets anders. Het advies van het college is "ontraden". Dat heeft te maken met het feit dat dit nu simpelweg niet voorligt. Nu ligt het te nemen besluit voor over het al dan niet verwerven van de Zilverfabriek en het daar vestigen van ons gemeentehuis.

Voor de tweede motie van de SP over de vrijgekomen locatie voor betaalbare woningbouw geldt eigenlijk hetzelfde: die businesscase is nu niet aan de orde. Ik heb u in de commissie verteld dat ik daar graag met de commissie over in gesprek ga. Dat zullen we ook doen, maar het is hier eenvoudigweg niet aan de orde. Dat volgt nog, als het zover komt.

De laatste motie is de motie van Voorschoten Lokaal over het verder uitwerken van de scenario's B en C, respectievelijk renovatie en gedeeltelijke nieuwbouw. Dan kom ik toch op het punt dat vorig jaar is besloten tot scenario E en nu F en dus niet tot B of C. Als we daarop ingaan, zullen die scenario's dus opnieuw bekeken moeten worden, omdat we een jaar verder zijn, met andere prijspeilen en heel andere bedragen. Ik denk dat u ervan uit moet gaan dat de destijds genoemde bedragen niet meer actueel zijn.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): We hebben alleen gestemd voor uitwerking van scenario E.

Wethouder **Varekamp**: Dat is feitelijk correct: uw raad heeft gestemd voor het verder uitwerken van scenario E. Dat klopt.

Wat het amendement van het CDA betreft: wij zijn zeer zeker bereid om in gesprek te gaan met de provincie. Sterker nog: dat doen we al, maar dat zullen wij blijven doen, misschien intensiever.

De **voorzitter**: Wethouder Schokker zal het financiële deel van het amendement voor zijn rekening nemen.

Wethouder **Schokker**: Voorzitter. Het amendement kunnen we oordeel raad laten. In het amendement wordt gevraagd om een aantal zaken te specificeren. Er wordt ook een duidelijk signaal afgegeven ten aanzien van het maximale krediet. Dat lijkt ons heel verstandig. We kunnen het amendement oordeel raad laten. De vraag heeft mijn college Varekamp reeds beantwoord.

De **voorzitter**: We gaan naar de tweede termijn van de raad.

De heer **Deuzeman** (PRO): Voorzitter. Ik heb nog enige vragen aan de indieners van de moties, bijvoorbeeld aan Voorschoten Lokaal over de motie over het uitwerken van de scenario's B en C. Ik vraag me eigenlijk af waarom de fractie van Voorschoten Lokaal denkt dat die scenario's goedkoper uit zullen pakken dan het ook al uit de klauwen lopende scenario E, aangezien we daarmee eigenlijk met dezelfde problemen te maken hebben.

Ik hoorde bij Forum voor Democratie een wat mij betreft valse keuze tussen het uitvoeren van de basistaken van de gemeente en het fatsoenlijk huisvesten van je ambtelijk apparaat. Wat de fractie van PRO betreft is het zo: als je wilt dat je als gemeente een fatsoenlijke dienstverlening kunt leveren aan je burgers, is een van de voorwaarden daarbij dat je je ambtenaren een normale werkplek geeft waar ze hun werk efficiënt en effectief kunnen doen. Wat ons betreft is het dus zeker een taak van de gemeente om die voorzieningen te leveren aan de inwoners. Dat is precies waarom deze investering nu nodig is.

Ik heb enige bezwaren tegen de kenschets van het bezoek aan de locatie Zilverfabriek. Dat was sowieso niet om ons te paaien, maar om ons direct inzicht te geven in de situatie. Ook de citaten die daarvandaan kwamen, herken ik niet. Ik heb daar wel bezwaar tegen, net zoals overigens het als "heel schokkend" kenschetsen van documenten die bij de griffie ter inzage liggen omdat ze niet openbaar zijn. Dat is bijzonder gemakkelijk te zeggen als je zeker weet dat niemand dat kan nagaan. Maar daarvan akte.

Mevrouw **Hendriksen** (Forum voor Democratie): De heer Deuzeman kan dat nu bij Forum voor Democratie terugleggen, maar daarom pleiten wij dus ook altijd voor volledige transparantie. Dan

kunnen we het debat open voeren met z'n allen, inclusief de inwoners. Wij zouden liever wél over de inhoud van de stukken praten, maar dat mag dus niet. En over de rondleiding: wat ik daaruit heb verteld, is zoals het gegaan is. Als u dat niet heeft gehoord, stond u misschien ergens anders of was u niet aan het opletten, maar dat is wel degelijk verteld. Wat de huisvesting van de ambtenaren betreft: ik heb gepleit voor gewoon een sobere, hoogstnoodzakelijke renovatie, zodat zowel onze ambtenaren als onze inwoners inderdaad ook hier prettig kunnen vertoeven. Dat hoeft geen € 22 miljoen te kosten.

De heer **Deuzeman** (PRO): Ik hoorde dat Forum voor Democratie een uitstekend plan heeft waardoor het allemaal sober en voor bijna niets kan worden opgelost. Maar dat plan heeft Forum voor Democratie niet met ons gedeeld, waarvan akte. Misschien krijgen we dat in een komende fase een keer.

Dat brengt mij bij motie 389 over het uitwerken van verdere plannen. Het ligt op dit moment natuurlijk niet voor, want we hebben het nu over een keuze over scenario F, maar ik hoor daarin vooral dat we weer teruggaan naar de tekentafel. Dat gaf de wethouder zojuist in zijn beantwoording ook aan. Natuurlijk is het altijd mogelijk dat er ergens daarbuiten nog een mooi plan ligt, maar dit hebben we nu al twintig jaar gedaan. Het wordt tijd dat we daar een keer mee ophouden en doorpakken.

De heer **Maassen** (SP): Als de heer Deuzeman het verkennen van alternatieven ziet als "terug naar de tekentafel en niet doorpakken", hoe ziet hij dan de keuze van het college om na het genomen besluit over scenario F alsnog met een alternatief te komen?

De heer **Deuzeman** (PRO): Dat zie ik als voortschrijdend inzicht en als het verder uitwerken van het plan dat er al lag. Ik ga er overigens van uit dat de heer Maassen scenario E bedoelt. Ik denk dat dit van een andere orde is dan nu zeggen: het kan vast goedkoper en daarom gaan we hier verder. Ik zie eigenlijk niet hoe die vergelijking opgaat.

De heer **Maassen** (SP): Dat ziet de heer Deuzeman vast wel, want de heer Deuzeman is daar intelligent genoeg voor. Het is natuurlijk precies hetzelfde: je hebt een plan, je komt tot de conclusie dat het niet voldoet en je gaat verder kijken. Dat heeft het college gedaan door met scenario F te komen. Wij stellen nu voor om dat met scenario G te doen, omdat scenario F inhoudelijk een aantal heel zwakke punten heeft die wij graag anders opgelost zouden willen zien.

De **voorzitter**: Meneer Deuzeman, ik hoorde geen vraag.

De heer **Deuzeman** (PRO): Ik ook niet. Ik ben blij dat de heer Maassen mij zo hoog heeft zitten.

De heer **Reidsma** (VVD): Voorzitter. Ik sluit mij volledig aan bij de woorden van de heer Deuzeman; dan kost dit ook niet zoveel spreektijd. Ik wil de heer Maassen nog wel eraan herinneren dat scenario F wél snel uit te voeren is en dat zijn voorstel tien jaar of, als je het heel snel doet, misschien 9,5 jaar gaat duren. Dat gaat weer heel lang duren en dan laten we onze ambtenaren weer tien jaar lang in de steek.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Ik wil graag de vraag van PRO beantwoorden. Wij, Voorschoten Lokaal, zijn altijd voor de goedkoopste en soberste renovatie. Dat was op 10 juli 2025 scenario B of scenario C.

Mevrouw **Hendriksen** (Forum voor Democratie): Voorzitter. Wat motie 390 van de SP en inmiddels ook D66 betreft heb ik een verzoek aan beide partijen of in eerste instantie misschien aan de heer Maassen. Wij zijn het namelijk volledig eens met de motivering, maar we hebben wat moeite met punt 2 van het dictum, waarin staat "100% betaalbare huur" - daar zijn wij het volledig mee eens - "of 100% sociale huur". Daar hebben wij onze bedenkingen bij. Wij denken dat het zou kunnen volstaan om gewoon conform de Woonvisie 30% sociale huur toe te zeggen. Wij vragen ons dus af of het een optie is om de motie aan te houden en te herformuleren, zodat Forum voor Democratie de volgende keer hier van harte voor kan stemmen.

De **voorzitter**: Meneer Maassen, wenst u daarop te reageren? Dat is misschien wel praktisch.

De heer **Maassen** (SP): Dat zal ik straks in mijn tweede termijn doen.

De **voorzitter**: O ja, dat is waar. Sorry. De heer Maassen zal in de tweede termijn reageren op uw vraag.

Mevrouw **Hendriksen** (Forum voor Democratie): Ik wil ook reageren op wat de heer Deuzeman zojuist zei. Hij betichtte mij van het stellen van een valse keuze tussen zorgtaken van de gemeente versus een prestigieus pand, maar ik denk dat de heer Deuzeman zich dan schuldig maakt aan dezelfde valse keuzestelling, want hij doet nu net alsof, als we niet in het prestigieuze pand van de Zilverfabriek gaan zitten, de enige andere optie is dat we in een lekkend krot gaan zitten. Volgens mij zijn er legio opties tussen beide uitersten die ook gewoon volledig te realiseren zijn.

De heer **Deuzeman** (PRO): Mevrouw Hendriksen heeft het misschien niet allemaal meegekregen, maar we hebben uitgebreid gekeken naar alle opties die er lagen. Het probleem is dat daar niet heel veel goedkopers uit kwam. Wil mevrouw Hendriksen die hele exercitie opnieuw doen? Want dan zitten we in de tussentijd wél in een lekkend krot, lijkt mij.

Mevrouw **Hendriksen** (Forum voor Democratie): Ik pleit voor de hoogstnodige renovatie om inderdaad voorlopig in dit pand te blijven. Misschien kunnen we dan überhaupt in dit prachtige pand blijven. Scenario E was nog niet zo heel lang geleden gewoon de optie waar de vorige raad voor koos. Toen kwam ineens de Zilverfabriek en toen was scenario E ineens allemaal kommer en kwel. Dat getuigt dus ook van enige wispelturigheid. Ik kan me niet aan de indruk onttrekken dat sommige mensen dit pand zo graag willen dat ze de redenen erbij bedenken om dat dan maar het meest gunstige scenario te laten zijn.

De heer **Reidsma** (VVD): Ik kan het mevrouw Hendriksen niet kwalijk nemen, want zij is nieuw in deze raad, maar de discussie over gemeentelijke huisvesting loopt hier al twintig jaar.

Mevrouw **Hendriksen** (Forum voor Democratie): Dat is geen reden om nu ineens met stoom en kokend water dan maar voor een optie te gaan die ook allerlei haken en ogen heeft. Dan zou ik zeggen: nog wat tijd erbij en dan voor iets goeds gaan. Dit gaat ons immers wel tientallen jaren aan ellende en kosten opleveren. Ik heb eigenlijk een tegenvraag voor de heer Reidsma: is hij bekend met de oorspronkelijk geraamde kosten van de renovatie van het Binnenhof en is hij bekend met wat die kosten inmiddels zijn?

De **voorzitter**: Ik weet niet helemaal zeker of we dat moeten gaan bespreken.

De heer **Reidsma** (VVD): Wij zijn daar met ons bedrijf zakelijk bij betrokken. Ik ben daar dus zeker van op de hoogte, maar het Binnenhof is een project dat heel lang duurt en waar enorme inschattingsfouten zijn gemaakt met de eerste controles en de aanbestedingen. Wij hebben hier een pand voor ons liggen dat in een goede staat van onderhoud is en waarbij we precies weten wat eraan gedaan moet worden. In mijn vaktaal gezegd: de risicomarge ligt binnen de 10%. Dat kan je van het Binnenhof niet helemaal zeggen.

Mevrouw **Hendriksen** (Forum voor Democratie): Ik zal het vertellen voor degenen die het niet weten: tien jaar geleden waren de kosten van de renovatie van het Binnenhof geraamd op € 349 miljoen, maar inmiddels zitten we al op € 2,7 miljard en counting. Dat is illustratief voor overheidsprojecten. Daar zal dit project geen uitzondering op zijn. Destijds is die € 350 miljoen - laten we het ruimer nemen - ook voorzien van allerlei argumenten en stevige onderbouwingen, die dus helemaal niets waard zijn gebleken. Ik denk dus dat we over tien jaar dit gesprek nog eens gaan voeren en dat de zaken er dan heel anders voor staan.

De **voorzitter**: Wat fijn dat we het Binnenhof toch de raadzaal van Voorschoten binnenhalen! Het derde en laatste punt van de heer Reidsma, daarna de heer Deuzeman en daarna de heer Van Horck. Mevrouw Hendriksen, let op uw spreektijd, want u heeft straks nog vijf moties in te dienen. Het maakt mij niet uit, maar dat is een tip.

De heer **Reidsma** (VVD): Nogmaals, ik denk dat mevrouw Hendriksen haar dagelijkse werk nu even verwisselt met het raadswerk hier. Haar werk is in Den Haag bij het Binnenhof en wij zijn hier bezig met onze lokale gemeentehuisvesting.

De heer **Deuzeman** (PRO): Het viel me op dat mevrouw Hendriksen de vergelijking maakt met het Binnenhof. We weten allemaal dat dat een ingewikkeld dossier is, maar als die vergelijking ergens opgaat, is dat met het opknappen van dit pand en ik hoor haar net pleiten voor scenario E. Ik snap dus niet helemaal waar zij heen wil met die vergelijking, maar misschien kan zij dat toelichten.

Mevrouw **Hendriksen** (Forum voor Democratie): Heel kort: laat duidelijk zijn dat ik niet pleit voor scenario E, want dat vond ik ook een exorbitant bedrag en dat heb ik ook gezegd. Ik pleit voor een sobere renovatie van de hoogstnoodzakelijke zaken die dienen te worden aangepakt.

De heer **Deuzeman** (PRO): Ik constateer alleen dat er dus inderdaad ergens een vaag plan bestaat dat niet met ons gedeeld is maar waarmee het allemaal veel beter is. Daarvan akte. Wellicht horen we dat nog eens.

De heer **Van Horck** (CDA): Ik heb mevrouw Hendriksen goed gehoord. Zij zei dat overheidsprojecten het risico hebben om uit de hand te lopen. Dat is precies waarom wij het amendement hebben ingediend. Als ik het zo hoor, vraag ik bij dezen om uw steun, want dit is precies het probleem waarvoor wij het amendement hebben ingediend. Ik neem dus aan dat u dat gewoon kunt steunen.

Mevrouw **Hendriksen** (Forum voor Democratie): Nee, dat gaan we niet steunen.

De heer **Van Horck** (CDA): Dan ben ik natuurlijk heel benieuwd naar de motivatie: waarom niet?

Mevrouw **Hendriksen** (Forum voor Democratie): Deze gemeente heeft de goede gewoonte om na afloop gezellig te borrelen. Dan zal ik u even bijpraten.

De heer **Van Horck** (CDA): Dit vind ik interessant, want ik heb mevrouw Hendriksen net horen zeggen dat transparantie heel belangrijk is. Ik zou de motivatie nu dus graag voor alle kijkers willen horen in deze raadzaal.

Mevrouw **Hendriksen** (Forum voor Democratie): Daar heb ik geen moeite mee, ware het niet dat ik hier nogal beperkt word in mijn spreektijd. Ik heb nog vijf moties in te dienen, zoals de burgemeester terecht aangaf. Ik ga het hier dus bij laten.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Om te beginnen reageer ik op het verzoek van mevrouw Hendriksen. Er staan heel bewust een paar dingen in de motie. Om te beginnen: het woningbouwprogramma uit de Woonvisie is het absolute minimum voor elk bouwplan, dus ook van de gemeente, maar als wij dat al verplichten bij elke commerciële ontwikkelaar, vinden wij dat de gemeente, als zij haar eigen doelstellingen serieus neemt, een stap verder moet gaan als zij zelf een financieel belang heeft. Daarom spreken wij ook het tweede deel uit: wij vinden dat de gemeente zich moet richten op woningbouwprogramma's op gemeentelijke grond van 100% betaalbare woningen of 100% betaalbare huur. Dat was ook onderdeel van bijvoorbeeld het voorstel dat wij hebben gedaan over het Oude Stationslaantje. Dat zullen wij graag handhaven. Dat is een belangrijk punt voor de SP. Ik was dus niet van plan om dat aan te passen.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Voorzitter. Ik ga in op de moties en het amendement. Motie 389 is duidelijk. Motie 390 steunen wij ook. Motie 393 steunen wij niet. Wij staan positief tegenover het amendement van het CDA, maar wij zien een risico: als je hier een cap op zet en als het daarna duurder is, hebben we het pand al aangekocht. Misschien kan er op dat punt nog een verduidelijking komen.

De heer **Van Horck** (CDA): Was dit een vraag voor het CDA of voor het college?

De **voorzitter**: Er wordt een verduidelijking gevraagd van het door u ingediende amendement. Daar gaat het college dus geen verduidelijking van geven. Dat moet gebeuren door de indiener of de indieners. De vraag werd volgens mij aan u gesteld. Ja toch, mevrouw Mieremet? Ja.

De heer **Van Horck** (CDA): Kunt u de vraag nog één keer herhalen?

Mevrouw **Mieremet** (D66): Natuurlijk. Wij staan positief tegenover dit amendement, maar wij zien een risico: als je een cap stelt en als het straks toch meer is, hebben we een probleem. Wat doen

we dan? We hebben het pand dan immers al aangekocht. Of komt het college dan gewoon terug bij de raad om aan te geven dat het duurder is geworden?

De heer **Van Horck** (CDA): Nee, dat is precies de reden waarom wij de bedragen hebben opgesplitst. Sommige delen zijn gewoon niet onderhandelbaar. Over de prijs is al een voorlopig contract gesloten, maar bijvoorbeeld op het punt van de € 12 miljoen kun je intern wel schuiven en prioriteren. Als sommige dingen duurder blijken te zijn, zul je andere dingen gewoon moeten bijschaven. Zo simpel is het, maar dit is het taakstellend budget. Daar kan dan dus ook niks bij. Dat is de reden van het amendement. Als je achter de bouw ontdekt dat sommige dingen duurder worden, zul je dat intern moeten compenseren.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Oké, dank u wel. Ik wist niet dat u boos werd.

De heer **Van Horck** (CDA): Voorzitter. Het spijt me dat die indruk gegeven werd, maar dat was zeker niet het geval. Ik zal de tweede termijn daarom met een extra grote glimlach doen. Mijn afdelingsvoorzitter zegt altijd dat ik soms te serieus kijk. Ik zal dus proberen om het met een extra grote glimlach te doen.

Ik zal reageren op de moties en het amendement. Motie 389 zullen wij niet steunen. Motie 390 zullen wij ook niet steunen. Motie 393 zullen wij ook niet steunen. Ik wil van de tweede termijn gebruikmaken om het volgende te zeggen. Wij hebben heel veel mensen gesproken. Er zijn twee punten die wij als CDA nog belangrijk vinden om te maken. Wij hebben ook heel veel mensen gesproken die het hier niet mee eens zijn. Toch gaat het CDA voorstemmen. Tegen al die mensen die we hebben gesproken en die vragen waarom wij toch hiermee instemmen, zeg ik hier in deze raadzaal transparant dat we dat doen omdat we ook die mensen gehoord hebben. Die meningen en gedachten hebben we ook meegenomen in de overweging, maar zoals ik in de eerste termijn al zei, is besturen ook leed veroorzaken. Met al die mensen gaan we alsnog in gesprek, maar we willen benadrukken dat we ook die meningen heel serieus hebben genomen. Dat is het eerste punt.

Het tweede punt heb ik in de eerste termijn niet gemaakt, maar ik vind het wel cruciaal. We praten hier ook over mensen, over de huisvesting van mensen. Ik heb dat in de commissievergadering ook gezegd: dit gaat over de huisvesting van onze ambtenaren. Die gaan ervoor zorgen dat er een nieuw zwembad komt, dat er een nieuwe sporthal komt, dat het woningbeleid wordt aangepakt, dat Voorschoten voor Elkaar het sociaal beleid goed vorm gaat geven. Zij moeten goed gehuisvest worden. We zijn als Voorschoten de grootste werkgever in onze gemeente. Onze medewerkers verdienen gewoon een goede werkplek.

De **voorzitter**: Dat was de tweede termijn van de raad. Ik heb geen vragen aan het college gehoord. Is dat juist? Ook geen opmerkingen of andere zaken? Nee. Een tweede termijn van het college is dus niet noodzakelijk. Is dat juist? Ja. Dan sluit ik de beraadslaging. We gaan over tot de stemmingen, die als volgt zullen gaan. Eerst komt amendement 391 in stemming, daarna het al dan niet gewijzigde raadsvoorstel, daarna motie 389 en dan motie 390. Indien het al dan niet gewijzigde raadsvoorstel wordt aangenomen, kan motie 393 niet meer in stemming komen, omdat deze locatie dan een andere bestemming krijgt. Dan komt motie 393 dus niet in stemming.

In stemming komt amendement 391 van het CDA, PRO en de VVD.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het kort en bondig afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw **Zoun** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Het amendement is gekkenwerk. Je begint eerst met een gesprek voordat je een budget beschikbaar stelt, maar omdat het amendement minder erg is dan het heftige huidige voorstel, zal ik hier wel voor stemmen.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Ik sluit me helemaal aan bij de woorden van mevrouw Zoun.

Het amendement wordt met een digitale stemming aangenomen met 18 tegen 2 stemmen, waarbij de fractie van Forum voor Democratie ertegen heeft gestemd.

In stemming komt het geamendeerde voorstel.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw **Zoun** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Ik vind het een prachtig pand, maar dit zou niet zo op de gemeentebegroting moeten drukken. Ik moet hier helaas tegen stemmen, hoewel ik het idee echt mooi vind.

Het geamendeerde voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met 11 tegen 9 stemmen, waarbij de fracties van D66, Forum voor Democratie, de SP en Voorschoten Lokaal ertegen hebben gestemd.

De **voorzitter**: Zoals gezegd zal motie 393 nu niet meer in stemming komen.

In stemming komt motie 389 van de SP en D66.

De motie wordt met een digitale stemming verworpen met 7 tegen 13 stemmen, waarbij de fracties van D66, de SP en Voorschoten Lokaal ervoor hebben gestemd.

In stemming komt motie 390 van de SP.

De motie wordt met een digitale stemming verworpen met 6 tegen 14 stemmen, waarbij de fracties van D66 en de SP en de heer Van Duivendijk en mevrouw Persoon van de fractie van Voorschoten Lokaal ervoor hebben gestemd.

De **voorzitter**: Hiermee zijn we aan het einde gekomen van de stemmingen over dit onderwerp. Ik stel voor de vergadering vijf minuten te schorsen voordat we naar het volgende onderwerp gaan.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering. Voordat we verdergaan, deel ik mee dat we hebben geconstateerd dat de fractie van Forum voor Democratie per ongeluk de microfoon aan had staan toen zij niet aan het woord was. Dat kan gebeuren; dat lossen we praktisch op. Dat waren 25 à 30 seconden. Ik stel voor dat u er 30 seconden bij krijgt en dus kunt praten tot -30 seconden. Dan is uw spreektijd op. Stemt de raad daarmee in? Dat is het geval. Dan hebben we dat zo opgelost.

8. Zienswijze Begrotingswijziging 2026 en begroting 2027 Holland Rijnland (raadsregistratienummer Z/26/110317/487962)

De **voorzitter**: De gemeenteraad besluit over het geven van een zienswijze op de begrotingswijziging 2026 en de begroting van 2027 van Holland Rijnland. Met het indienen van een zienswijze heeft de raad de mogelijkheid om invloed uit te oefenen op deze gemeenschappelijke regeling. Ik wil een aantal fracties attenderen op hun spreektijd. Mevrouw Hendriksen moet ook iets gaan indienen. Zet 'm op! Go!

Mevrouw **Handriksen** (FVD): Voorzitter. Voorschoten heeft nauwelijks invloed in Holland Rijnland, maar heeft wel financiële verplichtingen die wij niet eens volledig kennen. Forum voor Democratie dient motie 394 in, die het college verzoekt om daar verandering in te brengen voordat wij instemmen met welke zienswijze dan ook. De motie luidt:

"Motie 394.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 4 juni 2026, gehoord de beraadslaging,

constaterende dat:

- a. de gemeente Voorschoten in het Algemeen Bestuur van Holland Rijnland slechts 4,7% van de stemmen heeft en uitsluitend beschikt over het niet-bindende zienswijze-instrument;*
- b. de conceptzienswijzebrief van het college geen inhoudelijke stuurpunten, financiële randvoorwaarden of concrete bezwaren bevat;*
- c. de meerjarige financiële verplichtingen van Voorschoten in het kader van het energieprogramma van Holland Rijnland voor de raad niet volledig inzichtelijk zijn;*

overwegende dat:

- a. een volksvertegenwoordiger die zijn zienswijzetaak als voldoende beschouwt zijn mandaat feitelijk heeft uitbesteed aan een orgaan zonder directe democratische controle;
- b. een verantwoorde zienswijze minimaal inzicht vereist in de meerjarige financiële verplichtingen van Voorschoten en een expliciete aansprakelijkheidsparagraaf bij overschrijdingen;

verzoekt het college:

- a. bij de indiening van de zienswijze minimaal de volgende twee punten in te brengen in het Algemeen Bestuur:
 - (a) volledig inzicht in de meerjarige financiële verplichtingen van Voorschoten in het kader van het energieprogramma; en
 - (b) opname van een expliciete aansprakelijkheidsparagraaf bij budgetoverschrijdingen;
- b. vóór de begrotingscyclus 2028 van Holland Rijnland een notitie aan de raad voor te leggen over nut, noodzaak en financiële verplichtingen van de GR, inclusief een beschrijving van reële alternatieven,

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Er is verder geen behoefte om over dit onderwerp het woord te voeren. Er is ook geen vraag gesteld. Volgens mij kunnen we dus overgaan tot de besluitvorming. Heb ik dat juist? Sorry, we moeten het oordeel van wethouder Schokker nog horen over motie 394.

Wethouder **Schokker**: Voorzitter. Dank voor de motie. De motie ligt hier nu en is nu aan de raad. Het is dus wat lastig om ons als college te vragen de zienswijze nog aan te passen. Dat kan dan ook niet. In die zin is de motie dus niet uitvoerbaar. Het in het Algemeen Bestuur inbrengen van de genoemde twee punten zou via de voorliggende zienswijze gaan. Het vóór de begrotingscyclus 2028 aan de raad voorleggen van een notitie over nut, noodzaak en financiële verplichtingen van de GR zou ik eigenlijk ook willen ontraden, want dat speelt nu niet. Dat zou u volgend jaar kunnen behandelen op het moment dat het dan voorligt. Wij als college willen deze motie dus ontraden.

De **voorzitter**: Er is geen behoefte aan een tweede termijn. Ik sluit de beraadslaging. We stemmen eerst over de motie, want die wijzigt de zienswijze. O nee, dat moet met een amendement. Excuses, de motie wijzigt de zienswijze niet. We brengen dus eerst de zienswijze in stemming en daarna de motie. Dank voor de hulp in dezen.

In stemming komt het voorstel inzake de zienswijze.

Het voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met 17 stemmen tegen 3 stemmen, waarbij de fracties van Forum voor Democratie en de SP ertegen hebben gestemd.

In stemming komt motie 394 van Forum voor Democratie.

De motie wordt met een digitale stemming verworpen met 2 tegen 18 stemmen, waarbij de fractie van Forum voor Democratie ervoor heeft gestemd.

9. Zienswijze ontwerpprogrammabegroting Veiligheidsregio Hollands Midden 2027 (raadsregistratienummer Z/26/110615/488478)

De **voorzitter**: Dit gaat over mijn portefeuille. Ik verzoek mevrouw Kortekaas het voorzitterschap van de vergadering van mij over te nemen.

(Mevrouw Kortekaas neemt het voorzitterschap van de vergadering over van de burgemeester.)

De **voorzitter**: De gemeenteraad wordt gevraagd een zienswijze in te brengen op de ontwerpprogrammabegroting 2027 aan het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio Hollands Midden.

Mevrouw **Handriksen** (FVD): Voorzitter. Forum voor Democratie dient drie amendementen in. Amendement 387: beperk de indexatie tot maximaal 3%. Het amendement luidt:

"Amendement 387.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 4 juni 2026, gehoord de beraadslaging,

constaterende dat:

- a. de VRHM in de ontwerpprogrammabegroting 2027 een indexatie toepast die de actuele CBS-inflatie overstijgt;*
- b. de CBS-inflatie in Nederland in 2026 uitkomt op gemiddeld circa 2,6% op jaarbasis (CPI-maandcijfers januari t/m april 2026, bron: CBS) en het jaarcijfer 2025 3,3% bedroeg;*
- c. de gemeentebijdrage aan de VRHM rechtstreeks drukt op de gemeentelijke begroting en daarmee op het financiële beleid van de gemeente Voorschoten;*
- d. gemeenteraden slechts via het zienswijze-instrument invloed kunnen uitoefenen op de begroting van de veiligheidsregio, zonder formeel budgetrecht;*

overwegende dat:

- e. indexatie van publieke uitgaven in beginsel niet hoger dient te zijn dan de werkelijke prijsontwikkeling als gemeten door het CBS;*
- f. een indexatieplafond van maximaal 3,0% gelet op de huidige inflatiecijfers een ruime maar controleerbare bovengrens biedt die aansluit op de CBS-CPI;*
- g. budgettaire discipline bij gemeenschappelijke regelingen des te meer geboden is in een periode waarin gemeenten zelf te maken hebben met het ophanden zijnde ravijnjaar en financiële onzekerheid over de rijksbijdragen na 2027;*
- h. het vaststellen van een indexatieplafond in de zienswijze een duidelijk signaal is aan het Algemeen Bestuur van de VRHM over de financiële kaders die de gemeenteraad aanvaardbaar acht;*

Besluit:

- 1. de zienswijze op de ontwerpprogrammabegroting 2027 van de Veiligheidsregio Hollands Midden vast te stellen met de volgende aanvulling:
"De gemeenteraad van Voorschoten stelt als randvoorwaarde dat de in de programmabegroting 2027 gehanteerde indexatie de CBS-CPI van het lopende jaar (2026) niet overstijgt, met een maximum van 3,0%."*
- 2. Indien de VRHM een hogere indexatie wenst toe te passen, het college de opdracht te geven dit niet te steunen in het Algemeen Bestuur en hierover vooraf verantwoording af te leggen aan de raad,*

en gaat over tot de orde van de dag."

Amendement 388: geef eerst helderheid over de kosten van de nieuwe kazernes. Het amendement luidt:

"Amendement 388.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 4 juni 2026, gehoord de beraadslaging,

constaterende dat:

- a. de VRHM in haar ontwerpprogrammabegroting 2027 investeringen voorziet in nieuwe kazernes in Katwijk en Zwammerdam, waarmee een geraamd bedrag van circa € 7 miljoen gemoeid is;*
- b. de dekkingsbronnen voor deze investering in de aangeboden begrotingsstukken niet volledig zijn uitgewerkt en de financiering niet is onderbouwd;*

- c. *de gemeentelijke bijdragen aan de VRHM als gevolg van deze investeringen naar verwachting zullen stijgen, zonder dat thans inzichtelijk is met welk bedrag en op basis van welke financieringsconstructie;*
- d. *de gemeenteraad van Voorschoten geen formeel budgetrecht heeft over de begroting van de VRHM en afhankelijk is van de informatie die het Dagelijks Bestuur van de VRHM verstrekt;*

overwegende dat:

- e. *grote investeringsbeslissingen van een gemeenschappelijke regeling transparante en volledige onderbouwing van nut, noodzaak en dekking vereisen alvorens de deelnemende gemeenten hun medewerking kunnen verlenen;*
- f. *het ontbreken van een heldere dekkingsstructuur voor investeringen van deze omvang onverantwoord is, mede gelet op de financiële druk waarmee zowel de VRHM als de deelnemende gemeenten worden geconfronteerd;*
- g. *de gemeente Voorschoten als deelnemende gemeente recht heeft op volledige financiële transparantie over voorgenomen investeringen en de gevolgen daarvan voor de gemeentelijke bijdrage op de lange termijn;*

Besluit:

- 1. *de zienswijze op de ontwerpprogrammabegroting 2027 van de Veiligheidsregio Hollands Midden vast te stellen met de volgende aanvulling:
'De gemeenteraad van Voorschoten verzoekt het Dagelijks Bestuur van de VRHM de voorgenomen investering in nieuwe kazernes in Katwijk en Zwammerdam (geraamd circa 7 miljoen euro) te voorzien van een volledige financiële onderbouwing, inclusief dekkingsbronnen, effect op de gemeentelijke bijdragen per deelnemende gemeente en een meerjarenperspectief, alvorens het Algemeen Bestuur hierover een definitief investeringsbesluit neemt.'*
- 2. *het college de opdracht te geven hierop in het Algemeen Bestuur aan te dringen en de raad over de uitkomst te informeren,*

en gaat over tot de orde van de dag."

Amendement 389: reserveer geen extra geld voor nieuwe taken zolang de raad daar nog onvoldoende over is geïnformeerd. Het amendement luidt:

"Amendement 389.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 4 juni 2026, gehoord de beraadslaging,

constaterende dat:

- a. *de ontwerpprogrammabegroting 2027 van de VRHM begrotingsposten bevat voor noodcommunicatie, Weerbaarheid, Bevolkingszorg en het voorgenomen Business Continuity Management (BCM);*
- b. *het concept-regionaal risicoprofiel 2027-2030 (stuknr. 3123, aangeboden aan de raad op 26 mei 2026) de feitelijke grondslag vormt voor de posten Weerbaarheid, Bevolkingszorg en BCM, maar dat dit risicoprofiel op het moment van de zienswijze nog in concept is en nog niet door het Algemeen Bestuur is vastgesteld;*
- c. *Business Continuity Management (BCM) een nieuwe taak betreft die de VRHM wenst op te pakken en waarvoor de inhoudelijke meerwaarde, de omvang en de financiële consequenties voor de deelnemende gemeenten nog niet afdoende zijn toegelicht aan de gemeenteraad;*
- d. *de Wet veiligheidsregio's momenteel landelijk wordt herzien, hetgeen de bevoegdheidsverdeling tussen gemeenten en veiligheidsregio's raakt en aanleiding geeft tot terughoudendheid bij het instemmen met uitbreiding van het takenpakket van de VRHM buiten de wettelijke kerntaken;*

- e. *het takenpakket van de VRHM in toenemende mate ook niet-wettelijke taken omvat - zoals klimaatadaptatie en opvang van migranten - die de kern van de taak, zijnde brandweezorg en crisisbeheersing, oneigenlijk verdringen;*

overwegende dat:

- f. *de gemeenteraad van Voorschoten niet kan instemmen met begrotingsposten waarvan de inhoudelijke grondslag (het conceptrisicoprofiel 2027-2030) nog niet is vastgesteld en de raad hierover niet afdoende is geïnformeerd door de burgemeester;*
- g. *het parkeren van begrotingsposten totdat nadere informatie beschikbaar is een regulier en proportioneel instrument is in het kader van de democratische controle van gemeenschappelijke regelingen;*
- h. *de burgemeester als lid van het Algemeen Bestuur van de VRHM een eigen verantwoordelijkheid heeft de gemeenteraad actief en volledig te informeren over de inhoud en meerwaarde van nieuwe taken en bijbehorende begrotingsposten;*
- i. *het citaat uit stuk nr. 3123 - 'het risicoprofiel is in concept en nog niet vastgesteld' - bevestigt dat de feitelijke grondslag voor een deel van de betwiste begrotingsposten ontbreekt op het moment van zienswijze;*

Besluit:

1. *de zienswijze op de ontwerpprogrammabegroting 2027 van de Veiligheidsregio Hollands Midden vast te stellen met de volgende aanvulling:*
'De gemeenteraad van Voorschoten verzoekt de financiën die zijn begroot voor de posten noodcommunicatie, Weerbaarheid, Bevolkingszorg en het voorgenomen Business Continuity Management (BCM) te parkeren totdat: (a) het regionaal risicoprofiel 2027-2030 definitief is vastgesteld door het Algemeen Bestuur; en (b) de burgemeester de gemeenteraad van Voorschoten afdoende heeft geïnformeerd over de inhoud, de wettelijke grondslag en de meerwaarde van elk van deze posten afzonderlijk.'
2. *het college de opdracht te geven deze zienswijze actief in te brengen in het Algemeen Bestuur van de VRHM en hierover terug te rapporteren aan de raad,*

en gaat over tot de orde van de dag."

De heer **Van Horck** (CDA): Voorzitter. Zoals we in de commissievergadering al hebben gezegd over deze zienswijze zouden wij graag een amendement indienen om aandacht te vragen voor het belang van onze brandweer, niet alleen de vrijwillige brandweer in onze eigen gemeente, waar we ontzettend trots op zijn en die elke dag, avond en nacht voor ons klaar staat, maar daarnaast ook gewoon voor het signaal in de begroting dat met name de brandweerkolom, de grootste van de begroting van de veiligheidsregio, zorg heeft of die nog wel voldoende geëquipeerd zal zijn voor de taken. De overweging daarbij is ook dat door de klimaatverandering de droogte toeneemt en dat daardoor ook de noodzaak van de inzetbaarheid van de brandweer toeneemt. Het zal complexer worden. We willen er graag aandacht voor vragen dat daar voldoende financiële middelen voor zijn en wij vragen ook om een lobby te voeren bij het ministerie om voldoende financiële middelen beschikbaar te stellen aan de veiligheidsregio's. Het amendement luidt:

"Amendement 390.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 4 juni 2026, gezien het raadsvoorstel nr. Z/26/110615/488478 .d.d. 4 juni 2026,

overwegende dat:

- a. *in de programmabegroting geconstateerd wordt dat de prijsstijgingen voor materieel en materiaal voor de brandweer vele malen hoger zijn dan de door de gemeenten toegekende indexering en dit zonder tegenmaatregelen betekent dat op termijn de huidige taakuitvoering niet in continuïteit uitgevoerd zal kunnen worden;*
- b. *door klimaatverandering droogte en extreem weer toenemen in Voorschoten, wat zal leiden tot meer uitrukmomenten en inzet van de brandweer;*
- c. *de brandweer in Voorschoten een belangrijke veiligheidsschakel is voor onze gemeenschap;*

- d. de brandweerkazerne behouden moet blijven en ook onze brandweer voorzien moet blijven van voldoende en kwalitatief uitstekend materiaal en materieel;

Besluit:

Een positieve zienswijze op de ontwerpprogrammabegroting 2027 van het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio Hollands Midden naar voren te brengen zoals verwoord in de bij dit besluit behorende brief, met de volgende toevoeging in de zienswijzebrief:

De raad merkt op dat in de programmabegroting geconstateerd wordt dat de prijsstijgingen voor materieel en materiaal voor de brandweer vele malen hoger zijn dan de door de gemeenten toegekende indexering. Zonder tegenmaatregelen betekent dit dat op termijn de huidige taakuitvoering niet in continuïteit uitgevoerd zal kunnen worden. Ook zal dit de dekking van kazernes over de regio negatief kunnen beïnvloeden. Voor de gemeenteraad is het van belang dat de brandweer structureel over voldoende budget beschikt. Daarom beveelt de gemeenteraad aan om specifiek aandacht te vragen bij de lobby met het Ministerie van Justitie en Veiligheid en het Veiligheidsberaad voor structurele dekking voor de inzet van de brandweer en de structurele hogere kosten die er nodig zijn om de huidige inzet op peil te houden. De raad spreekt zijn waardering uit voor de inzet van de brandweer en ook de andere kolommen binnen de Veiligheidsregio Holland Midden."

De heer **Reidsma** (VVD): Voorzitter. Wij willen graag namens de VVD en PRO amendement 392 indienen om de resterende € 147.000 die aan de gemeenten zou worden terugbetaald, te reserveren in een reserve van de veiligheidsregio zelf. Het amendement luidt:

"Amendement 392.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 4 juni 2026, gezien het raadsvoorstel nr. Z/26/110615/488478 d.d. 12 mei 2026,

constaterende dat:

- a. *de bestaande financiële kaders voor de VRHM onvoldoende zijn gebleken om alle recente ontwikkelingen op te vangen;*
- b. *voorgesteld wordt € 147.000 van het exploitatieresultaat over 2025 van de VRHM terug te laten vloeien naar de gemeenten;*

overwegende dat:

- c. *de financiële en operationele continuïteit van de VRHM van groot belang is voor de deelnemende gemeenten;*
- d. *het in het geval van verwachte financiële tekorten prudent is om tijdelijke overschotten in te zetten om toekomstige financieringsproblematiek te helpen ondervangen;*

Besluit:

Een positieve zienswijze op de ontwerpprogrammabegroting 2027 van het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio Hollands Midden naar voren te brengen zoals verwoord in de bij dit besluit behorende brief, met de volgende wijziging van de zienswijzebrief:

Paragraaf 2 op pagina 2 met de volgende tekst aan te vullen:

'De raad geeft u hierbij in overweging ook het bedrag van € 147.000 uit het exploitatieresultaat over 2025, waarvan wordt voorgesteld het terug te laten vloeien naar de gemeenten, in een reserve te plaatsen.'

De heer **Deuzeman** (PRO): Voorzitter. Dank aan de heer Reidsma voor het mede indienen van het amendement waar wij ook onder staan; daar hadden we het in de commissie al over gehad. We hebben in de commissie ook aangegeven sympathiek te staan tegenover het amendement van het CDA. Dat zullen wij ook steunen.

Wij vinden dat de amendementen van Forum voor Democratie een te hoog detailniveau hebben. Daar gaan wij als gemeenteraad niet over. De besluitvorming ligt bij de Veiligheidsregio Hollands Midden. Die amendementen zullen we dan ook niet steunen.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik moet de collega-fracties die verschillende amendementen hebben ingediend toch iets meegeven. Als eenmansfractie moet je in zo'n vergadering de hele avond het woord voeren. Toen ik vanmiddag deze raadsvergadering nog een keer - voor de vierde keer deze week - ging voorbereiden, waren al deze amendementen nog niet ingediend. Ik heb hier gewoon geen kennis van kunnen nemen. Ik kan hier niet inhoudelijk over discussiëren en ik wil jullie dus vragen om de volgende keer echt eerder dan een paar uur voor de vergadering nog met vijf amendementen te komen, want zo kunnen we niet op de inhoud reageren.

De heer **Deuzeman** (PRO): Ik wil de heer Maassen excuses aanbieden. Het was inderdaad laat. Onze excuses. We hebben dit ingebracht tijdens de commissiebehandeling van het stuk, maar het was inderdaad beter geweest als het er eerder had gelegen. Dat was de bedoeling, maar dat is ons helaas niet gelukt. Excuses daarvoor.

De heer **Van Horck** (CDA): Ik wil kort reageren op het terechte verzoek van collega Maassen. Ik heb mijn amendement wel eerder verspreid. In de commissie was afgesproken dat we zouden kijken naar een verzamelamendement. Ik geloof dat ik mijn amendement in concept al op maandag heb verspreid met de vraag of mensen aan wilden sluiten. Ik snap het punt, maar volgens mij heb ik het amendement dus wel verspreid.

De heer **Maassen** (SP): Ik heb deze week wel het een en ander langs zien komen van de heer Van Horck. Ik kan me deze even niet herinneren, maar het was een hectische week. Mocht dat zo zijn, dan wil ik de heer Van Horck uitsluiten van de opmerking die ik zojuist maakte. Dit punt geldt overigens ook voor andere agendapunten: je kan gewoon niet alles tegelijk doen.

De **voorzitter**: Het woord is aan de portefeuillehouder, mevrouw Stemerding.

Burgemeester **Stemerding**: Voorzitter. Ik zal ingaan op de ingediende amendementen, waarvoor dank. Ik begin met amendement 387 van Forum voor Democratie over maximale indexatie. Dat willen wij ontraden, want als je maximaal gaat indexeren, komt er een tekort op de begroting. Dan moeten er middelen worden gezocht om de begroting sluitend te krijgen. We hebben het hier vorig jaar met elkaar erover gehad dat dat onherroepelijk de sluiting van kazernes betekent. Daar is vorig jaar bij de hele bezuinigingsexercitie heel bewust, om moverende redenen die u zult begrijpen, niet voor gekozen door alle gemeenten, waaronder Voorschoten.

Dan amendement 388 over dekking van de kazernes. Er is bij de begroting al rekening gehouden met substantiële bezuinigingen en ombuigingen. Zoals ik al aangaf, hebben we het hier vorig jaar over gehad, waarbij expliciet is onderkend dat verdere beperkingen kunnen leiden tot ingrijpende maatregelen, waar we niet voor hebben gekozen. Ook dit amendement wil ik dus ontraden.

Dan amendement 389 over het parkeren van de begrotingskosten voor de onderwerpen weerbaarheid, noodcommunicatie et cetera. Ook dat amendement wil ik ontraden. Het is juist een taak van de veiligheidsregio om dit met de gemeenten op te pakken, zodat we met elkaar weerbaar zijn op de momenten dat dat nodig is. Het geld is namelijk hard nodig.

Dan ga ik naar amendement 390 van het CDA. Prima, het is inderdaad altijd goed om te vragen om een specifieke lobby voor het openhouden van de kazernes en voor de bekostiging van de kosten die er nu zijn en die ook nog gaan komen. Het lijkt mij dus een uitstekende toevoeging aan de zienswijze om dit te gaan doen.

Amendement 392 gaat over het niet terugstorten maar reserveren en in de reserve houden van het bedrag voor de weerbaarheid. Ik heb in de commissie al aangegeven daarmee in te kunnen stemmen. Ik heb de collega's daarvan overigens direct na de commissievergadering op de hoogte gesteld in het kader van elkaar niet verrassen. Dit lijkt mij een uitstekende, goede ontwikkeling.

De **voorzitter**: Er is geen behoefte aan een tweede termijn. Ik sluit dus de beraadslaging en we gaan over tot de stemmingen, die ik graag overdraag aan de burgemeester.

(De burgemeester neemt het voorzitterschap van de vergadering over van mevrouw Kortekaas.)

In stemming komt amendement 387 van Forum voor Democratie.

Het amendement wordt met een digitale stemming verworpen met 2 tegen 18 stemmen, waarbij de fractie van Forum voor Democratie ervoor heeft gestemd.

In stemming komt amendement 388 van Forum voor Democratie.

Het amendement wordt met een digitale stemming verworpen met 2 tegen 18 stemmen, waarbij de fractie van Forum voor Democratie ervoor heeft gestemd.

In stemming komt amendement 389 van Forum voor Democratie.

Het amendement wordt met een digitale stemming verworpen met 2 tegen 18 stemmen, waarbij de fractie van Forum voor Democratie ervoor heeft gestemd.

In stemming komt amendement 390 van het CDA.

Het amendement wordt met een digitale stemming aangenomen met 18 tegen 2 stemmen, waarbij de fractie van Forum voor Democratie ertegen heeft gestemd.

In stemming komt amendement 392 van de VVD en PRO.

Het amendement wordt met een digitale stemming aangenomen met 18 tegen 2 stemmen, waarbij de fractie van Forum voor Democratie ertegen heeft gestemd.

In stemming komt het geamendeerde voorstel inzake de zienswijze.

Het geamendeerde voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met 18 tegen 2 stemmen, waarbij de fractie van Forum voor Democratie ertegen heeft gestemd.

10. Evaluatie Economische visie en agenda 2021-2024 (raadsregistratienummer Z/26/110559/488536)

De **voorzitter**: Deze evaluatie laat zien dat de Voorschotense economie zich in de afgelopen jaren positief en veerkrachtig heeft ontwikkeld. Tegelijkertijd blijkt dat veel economische ontwikkelingen worden beïnvloed door bredere maatschappelijke trends. De evaluatie vormt na vaststelling door de gemeenteraad het vertrekpunt voor een nieuw op te stellen Economische visie en agenda.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Voorzitter. Wij zullen het kort houden. We willen het college en de ambtelijke organisatie bedanken voor de verhelderende beantwoording, want de antwoorden geven vertrouwen dat er aandacht is voor de onderdelen die wij aan de orde hebben gesteld. We kijken vol verwachting uit naar een beleidsnotitie in het najaar over de aanpak van leegstand van niet-woningen. We willen ook aangeven dat we het antwoord op vraag 1, dat wij ook mee hebben genomen in vraag 8 bij de vragen die wij op 22 mei hebben ingediend, nog even in beraad nemen totdat de vragen beantwoord zijn. Dan komen we daar mogelijk op terug.

De **voorzitter**: Er is verder geen behoefte om hierover het woord te voeren en de wethouder heeft geen behoefte om te reageren. Dan sluit ik de beraadslaging. We gaan over tot de besluitvorming.

In stemming komt het voorstel.

Het voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met 18 tegen 2 stemmen, waarbij de fractie van Forum voor Democratie ertegen heeft gestemd.

11. Schriftelijke stemming: Aanwijzen AB-leden Regio Holland Rijnland (raadsregistratienummer Z/26/111524/490869)

De **voorzitter**: Zoals u weet wijst de gemeente de leden en de plaatsvervangende leden van het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Holland Rijnland aan. Afsproken is dat de

afvaardiging in de nieuwe raadsperiode zal bestaan uit twee raadsleden en een collegelid als vaste leden. Dezelfde verdeling geldt voor de plaatsvervangende leden. We gaan schriftelijk stemmen. Er hebben zich twee leden vanuit de gemeenteraad aangemeld: de heer Moorrees en mevrouw Schroot. Er hebben zich geen plaatsvervangers gemeld. Die hebben we dus niet. De leden verschijnen dus elke vergadering; dat is dan maar even wat het is. De heer Varekamp wordt voorgesteld als lid en de heer Schokker als plaatsvervangend lid, of andersom. U gaat het zien op het briefje. Met uw goedvinden zijn de griffier en ondergetekende weer het stembureau.

(De stembriefjes worden rondgedeeld en opgehaald en de stemmen worden geteld.)

De **voorzitter**: De uitslag is als volgt. Er zijn in totaal 20 stemmen uitgebracht. Daarvan zijn er 2 blanco. Bij de inhoudelijke stemming gaat het dus om 18 stemmen. De verdeling daarvan is als volgt. De heer Moorrees 17 voor en 1 tegen, mevrouw Schroot 17 voor en 1 tegen, wethouder Varekamp 18 voor en wethouder Schokker ook 18 voor. Daarmee is dit agendapunt afgerond.

12. Overig

12a. Motie 391 van Forum voor Democratie over Adegeest

De **voorzitter**: Mevrouw Hendriksen, het woord is aan u voor het indienen van de motie.

Mevrouw **Hendriksen** (Forum voor Democratie): Voorzitter. Forum voor Democratie dient motie 391 in, die het college verzoekt een volledig onafhankelijk onderzoek te laten uitvoeren naar de oorzaken van de aanhoudende verzakkingen, de stankoverlast en het H₂S-incident van 23 mei jongstleden en de volgende projectfase op te schorten totdat de uitkomsten van dat onderzoek door de raad zijn besproken. De motie luidt:

"Motie 391.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 4 juni 2026, gehoord de beraadslaging,

constaterende dat:

- a. de rioolwerkzaamheden in de wijk Adegeest, gestart in juni 2024 als onderdeel van een project met een initieel budget van ruim € 20,5 miljoen, vanaf het begin aanleiding hebben gegeven tot ernstige en aanhoudende schade aan particuliere eigendommen door verzakkingen van tuinen, muren, schuttingen, garages en rioolaansluitingen;*
- b. de werkzaamheden in januari 2026 zijn stilgelegd na schade aan de binnenriolering bij drie woningen, en na hervatting op 11 maart 2026 opnieuw tot verzakkingen en schades hebben geleid;*
- c. vijftig bewoners zich op 30 mei 2026 tot de raad hebben gewend met de constatering dat er na anderhalf jaar nog steeds geen structurele oplossing is, en dat zij zich beraden op juridische stappen wegens aansprakelijkheid en onbehoorlijk overheidshandelen;*
- d. bewoners van diverse straten in Adegeest bovendien aanhoudende rioollucht in hun woningen ervaren, en dat de gemeente de oorzaak primair bij individuele woningen legt zonder afdoend onderzoek naar mogelijke systeemorzaken te hebben verricht;*
- e. op zaterdagavond 23 mei 2026 de brandweer met spoed is uitgerukt naar de kruising Chopinlaan-Van Beethovenlaan in Adegeest, alwaar een aanzienlijke hoeveelheid waterstofsulfide (H₂S) - een zeer giftig en brandbaar gas - vrijkwam rondom een grondwaterpomp die in gebruik is als onderdeel van de lopende rioolwerkzaamheden;*
- f. de brandweer dit incident op zijn eigen Facebookpagina heeft omschreven als 'een aanzienlijke hoeveelheid waterstofsulfide die gevaarlijk was voor de volksgezondheid' en dat de Adviseur Gevaarlijke Stoffen (AGS) ter plaatse heeft verklaard nog nooit een dergelijk hoge concentratie te hebben gemeten;*
- g. de Officier van Dienst Bevolkingszorg (een gemeentelijk crisisfunctionaris) ondanks een oproep van de brandweer die avond niet ter plaatse is geweest;*
- h. de gemeente op 27 mei 2026 in de bewonersapp communiceerde over 'kleine hoeveelheden' en 'zeer lage concentraties' H₂S, en dat in een rectificatie twee dagen later alle verwijzingen naar het optreden van de brandweer en het geconstateerde gezondheidsrisico zijn weggelaten, terwijl de brandweer zelf onverminderd spreekt van een aanzienlijke hoeveelheid die gevaarlijk was voor de volksgezondheid;*

- i. *de werkgroep Adegeest in een brief aan de gemeenteraad d.d. 3 juni 2026 stelt dat bewoners zich afvragen wie zij nog kunnen vertrouwen, en constateert dat 'de gemeente drukker is met de Zilverfabriek dan met het welzijn van bewoners in de wijken';*

overwegende dat:

- j. *de raad in januari 2026 unaniem een motie heeft aanvaard waarbij het college is verzocht een second opinion te laten uitvoeren op de werkwijze van ingenieursbureau Sweco;*
- k. *het college aan die motie uitvoering heeft gegeven door ingenieursbureau Movares in te schakelen, maar dat Movares uitsluitend de door Sweco voorgestelde beheersmaatregelen heeft getoetst op technische aanvaardbaarheid en géén zelfstandig oorzaakonderzoek heeft uitgevoerd, zodat de huidige motie inhoudelijk wezenlijk verder gaat dan de eerder uitgevoerde second opinion;*
- l. *de beheersmaatregelen die na de second opinion zijn doorgevoerd - kortere bemalingsafstanden, kortere bemalingsduur en aanvullend toezicht - nieuwe verzakkingen en schades niet hebben kunnen voorkomen, zoals de bewoners in hun brief van 30 mei 2026 constateren;*
- m. *het college zowel de primaire advisering (Sweco) als de second opinion (Movares) heeft uitbesteed aan bureaus die het college zelf heeft geselecteerd en geen onafhankelijke positie ten opzichte van de gemeente als opdrachtgever innemen;*
- n. *het onverantwoord is de volgende fasen van het project in aangrenzende straten te starten zolang de oorzaken van de schade in fase 1 niet door een werkelijk onafhankelijke partij zijn vastgesteld;*
- o. *het H₂S-incident van 23 mei 2026 aantoont dat de problematiek in Adegeest niet langer uitsluitend gaat over verzakkingen en materiële schade, maar inmiddels ook een directe bedreiging voor de volksgezondheid betreft;*
- p. *het tekortschieten van de gemeentelijke crisiscommunicatie - zowel richting direct omwonenden op de avond van 23 mei als in de publieke communicatie nadien - het vertrouwen van bewoners verder heeft beschadigd;*
- q. *transparante en feitelijk juiste informatieverstrekking aan bewoners een verplichting is voor de gemeente, en dat het aantoonbaar neerwaarts bijstellen van eerder gepubliceerde feitelijke informatie over een ernstig incident het tegendeel is van behoorlijk bestuur;*

van oordeel dat:

- r. *bewoners van Adegeest recht hebben op eerlijk en onafhankelijk inzicht in de oorzaken van de verzakkingen, de stankoverlast, het H₂S-incident en de gebrekkige schadeafhandeling, en dat de tot nu toe genomen maatregelen daartoe onvoldoende zijn gebleken;*
- s. *een werkelijk onafhankelijk, integraal onderzoek - door een partij zonder binding aan de gemeente, de aannemer of eerder ingeschakelde adviseurs - een noodzakelijke voorwaarde is voor het herstel van vertrouwen en voor verantwoorde besluitvorming over de volgende fasen van het project;*

verzoekt het college:

1. *om zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen vier weken na aanvaarding van deze motie, een volledig onafhankelijk onderzoeksbureau - zonder eerdere betrokkenheid bij het project Groot Onderhoud Adegeest en zonder opdracht- of gezagsrelatie met de gemeente, aannemer AW Groep, ingenieursbureau Sweco of ingenieursbureau Movares - te selecteren en opdracht te verlenen tot een integraal onderzoek naar:*
 - (a) *de technische oorzaken van de verzakkingen en de stankoverlast;*
 - (b) *het functioneren van het nieuwe rioolstelsel als geheel, inclusief drukverschillen en systeemgerelateerde geurhinder;*
 - (c) *de vraag of het college, de aannemer en de ingeschakelde adviseurs tijdig en adequaat hebben gehandeld na de eerste signalen van schade;*
 - (d) *de toereikendheid en naleving van de beheersmaatregelen en de inrichting van de schadeafhandelingsprocedure;*
 - (e) *de technische oorzaak van de vrijgekomen waterstofsulfide bij het incident van 23 mei 2026, de vraag of dit verband houdt met de gehanteerde bemalingsmethode of het nieuwe rioolstelsel, alsmede de vraag of de gemeentelijke crisiscommunicatie rond dit incident -*

zowel ter plaatse op de avond zelf als in de publieke berichtgeving nadien - voldeed aan de geldende protocollen en de normen van behoorlijk bestuur;

- 2. om de uitvoering van de overige fasen van het project Groot Onderhoud Adegeest op te schorten totdat de resultaten van het onder het eerste punt bedoelde onafhankelijke onderzoek beschikbaar zijn en door de raad zijn besproken, tenzij de raad op basis van de onderzoeksresultaten eerder anders besluit;*
- 3. om de volledige kosten van het onafhankelijke onderzoek ten laste te brengen van het projectbudget Groot Onderhoud Adegeest, en de raad en de bewoners van Adegeest actief te betrekken bij de opdrachtformulering en de selectie van het onderzoeksbureau;*
- 4. om de raad de onderzoeksresultaten toe te zenden zodra beschikbaar, vergezeld van een collegestandpunt over de consequenties voor de verdere uitvoering van het project en de afhandeling van alle openstaande schademeldingen;*
- 5. om de raad binnen twee weken een feitelijke toelichting te verschaffen over de gebeurtenissen van 23 mei 2026: de gemeten H₂S-concentraties, de genomen maatregelen ter plaatse, de redenen waarom direct omwonenden niet actief zijn gewaarschuwd, de reden van afwezigheid van de Officier van Dienst Bevolkingszorg, en de grond waarop de gemeente in de bewonersapp van 27 mei de gemeten hoeveelheden als 'klein' en 'zeer laag' heeft gekwalificeerd terwijl de brandweer zelf sprak van een aanzienlijke hoeveelheid die gevaarlijk was voor de volksgezondheid,*

en gaat over tot de orde van de dag."

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Wij horen in onze contacten de behoefte aan erkenning van de nare situatie van de bewoners, ook op bestuurlijk niveau. Doordat die erkenning is uitgebleven en door een stapeling van dagelijks ongemak en incidenten is een grens bereikt in het incasseringsvermogen van de bewoners. De woorden in motie 391 dat betere communicatie met bewoners nodig is, delen wij volmondig. De uitgestelde informatiebijeenkomst had natuurlijk veel eerder moeten plaatsvinden en informatie over het gasincident had eenduidig en vlot beschikbaar moeten zijn. De regelmatig door bewoners gestelde vragen hadden voortvarend en adequaat moeten worden beantwoord in plaats van dat bewoners zich gedwongen voelen een Woo-verzoek in te dienen. Maar deze motie lezend krijgen wij het gevoel dat er niet een oplossing gezocht wordt voor de inwoners. Deze motie is er om aan te tonen dat er iets fout is gegaan - dat weten we al - in plaats van te zoeken naar de oplossing. Woorden zoals "werkelijk onafhankelijk" in overweging n impliceren dat het onderzoek niet onafhankelijk is gedaan. Hier distantieert mijn partij zich van. Zonder onderbouwing een boude stelling poneren ondermijnt het vertrouwen en bevordert nare gedachten. Daar doen wij niet aan mee. Het voorstel voor nog een onderzoek na de second opinion van Movares, het stilleggen van het werk zonder de financiële consequenties te specificeren en het door de indiener onder het project Adegeest stoppen van de financiële dekking vinden wij niet oké. Wij vragen ons af of zo'n onderzoek daadwerkelijk iets oplevert en wat de kosten zijn van de uitvoering van deze motie. We horen graag de wethouder hierover.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Dank aan Forum voor het onder de aandacht brengen van de problemen die de inwoners ervaren in de wijk Adegeest. We weten allemaal dat die problemen er niet om liegen, zoals mevrouw Schroot al aankaartte. We weten ook dat de aard van de klachten per huishouden verschillend kan zijn, zoals verzakkende tuinen, het losschieten van rioolpijpen, stankoverlast en zo meer. Er is reeds een second opinion gevraagd. Die heeft al tot een forse vertraging geleid, waardoor mensen in Adegeest nog langer in onzekerheid verkeren. Nu vraagt deze motie om een third opinion, alsof het andere bureau niet goed zou zijn. Daar hebben we geen bewijzen voor. Uiteindelijk gaat het om het vaststellen van de hoogte van de schade en wie daarvoor aansprakelijk is. Het is belangrijk om dit per klachtmelding te inventariseren en dan tot een passende vergoeding te komen. Het is beter om op individueel niveau naar een second opinion of een third opinion uit te wijken. Dat lijkt ons veel efficiënter. De boel nu weer stilleggen en weer heel snel onderzoek doen, met het risico op gebrekkige kwaliteit daarvan, vinden wij niet raadzaam, mede omdat daardoor het project en de puinhoop voor de inwoners nog langer gaan duren en de periode van onzekerheid toeneemt. Tevens is al bekend dat er een informatieavond komt op 16 juni. Dit toont wat ons betreft in ieder geval aan dat het college zich er absoluut van bewust is dat er problemen zijn en dat veel bezorgde inwoners om antwoorden vragen. Het lijkt ons daarom beter om dit eerst af te wachten en dan pas te kijken welk verzoek van ons aan het college nog overblijft, welk college dat tegen die tijd ook moge zijn. We zullen nu dan ook tegen deze motie stemmen.

De heer **Posthuma** (PRO): Voorzitter. Mijn partij en ook ik houden zich al een tijd bezig met deze zaak en maken zich daar ook zorgen over. We hebben daar de afgelopen jaren ook heel veel vragen over gesteld. We kunnen ons ook voorstellen dat bewoners het gevoel hebben dat er onvoldoende erkenning is en dat er, als er vragen gesteld worden, vanuit de gemeente niet heel goed en eenduidig, soms een beetje weifelend of niet wordt gecommuniceerd; mevrouw Schroot verwoordde dat heel goed. Dat vinden we een gemiste kans. We zijn blij om te horen dat de informatiebijeenkomst, die volgens mij al ergens in mei gepland was, nu eindelijk gepland is op 16 juni. Daar zijn we de wethouder erkentelijk voor. Het is belangrijk dat daar binnen de grenzen van betamelijkheid ook bepaalde emoties kunnen worden geuit en dat mensen hier ook vragen over kunnen stellen. Het zal je maar gebeuren dat je op de plek waar je leeft, wekenlang last hebt van een vieze geur. Dat is verschrikkelijk. Ik kan me dus heel goed voorstellen dat er irritaties en emoties bij de mensen leven. Ik roep de gemeente dus op om echt actiever te communiceren.

Wat het incident van 23 mei betreft hebben we een helder antwoord van de burgemeester gekregen over wat er daarna is gedaan. Is het wellicht mogelijk om daar op papier een relaas van te krijgen, zodat we dat rustig op ons gemak terug kunnen lezen en zodat bewoners daar ook iets over kunnen zeggen? Het zou fijn zijn als daar iets meer over komt en dat we op papier duidelijk kunnen hebben dat het gewoon zo gegaan is en niet anders.

De heer Van Duivendijk had het over de third opinion. We hebben verschillende bewoners in de wijk gesproken en we hebben echt gezien dat de second opinion, die er overigens op verzoek van onze partij is gekomen, ervoor gezorgd heeft dat er op een wat rustigere manier aandacht is voor deze problematiek. Volgens mij zijn de strategie en de werkwijze aangepast door de projectontwikkelaar. Dat heeft er volgens mij ook toe geleid dat het nu ietsje langzamer gaat, maar wel met een bepaalde zorgvuldigheid. Ik wil dus gewoon even afwachten hoe dat verder allemaal gaat lopen. Ik roep het college echt op om de vinger echt zorgvuldig aan de pols te blijven houden en om blijvend actief te communiceren over deze situatie, want ik en ook vele andere raadsleden maken ons daar zorgen over.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Dank aan de collega's Van Duivendijk en Posthuma voor het memoreren van de second opinion, waar deze gemeenteraad al toe heeft besloten. De vraag van mijn fractie aan de fractie van Forum voor Democratie is wat het onderzoek waar zij om vraagt nog toevoegt aan de second opinion waartoe deze raad al heeft besloten.

De **voorzitter**: Mevrouw Hendriksen, misschien wilt u daar nu gelijk antwoord op geven. Is dat praktisch? Nee, u doet dat in de tweede termijn.

De heer **Haubrich** (VVD): Voorzitter. Ik sluit me aan bij de inbreng van de heer Van Duivendijk. Het is sympathiek van Forum voor Democratie om aandacht te vragen voor deze kwestie. Persoonlijk vind ik dit wel een gemiste kans; daar refereerde de heer Maassen zojuist al aan ten aanzien van het laat indienen van moties. Dat geldt natuurlijk ook voor deze motie. Ik ben best wel onder de indruk van de uitgebreidheid van deze motie. Er staan heel veel overwegingen en constatering in. Tegelijkertijd denk ik bij zo'n motie dat niet vanmiddag om 12.00 uur het idee ontstond om hier een motie over te maken. Er is echt grondig werk in gestopt. Dan vind ik het een gemiste kans om die motie een paar uur voordat de raadsvergadering daadwerkelijk plaatsvindt te verspreiden onder de fracties, want dat maakte het ook voor mij zeer ingewikkeld om de motie van drie pagina's nog te doorgronden.

Er is al gevraagd wat de third opinion toevoegt. Ik hoor graag of de wethouder dit überhaupt als uitvoerbaar ziet. In het dictum wordt gevraagd om die third opinion bij één partij neer te leggen, maar dat gaat heen en weer van het onderzoeken van de bodemgesteldheid tot juridische schadeafhandeling en tot de kwaliteit van het openbaar bestuur. Ik ben heel benieuwd of de wethouder kan aangeven of dat überhaupt een uitvoerbaar verhaal zou kunnen zijn.

Wat het feitenrelaas betreft: de portefeuillehouder, de burgemeester, heeft daarover aan het begin van deze raadsvergadering een vrij duidelijk verhaal gehouden. Wat ons betreft is dat afdoende.

De heer **Van Horck** (CDA): Voorzitter. Is het mogelijk om even te schorsen, zodat mijn fractie even kan overleggen met de indieners? Wij hebben de motie immers ook heel laat gekregen. Ik heb wel wat aanvullende vragen, maar de spreektijd is op.

De **voorzitter**: Als u een ordevoorstel doet voor een schorsing, leg ik dat natuurlijk voor aan de raad.

De heer **Maassen** (SP): Ik zou het erg op prijs stellen als de beraadslaging over deze motie in de openbaarheid gebeurt en niet in de achterkamertjes.

De **voorzitter**: Meneer Van Horck, wenst u nog een schorsing? Ik stel voor om de beantwoording van de wethouder in de eerste termijn even af te wachten. Als u daarna nog een schorsing wenst, kunt u dat aangeven. Zullen we het zo doen? Dan kunt u daar nog even over nadenken.

De heer **Van Horck** (CDA): Ja.

Wethouder **Schokker**: Voorzitter. Ik zal de punten even langslopen, want in de motie worden op vijf punten verzoeken gedaan. Het zijn inderdaad heel uitgebreide punten; ik weet dus niet of ik elk punt van a tot en met e gedetailleerd zal behandelen, want dan komt mijn spreektijd ook in gevaar. Bij het eerste punt is de kern dat er een second opinion over de second opinion wordt gevraagd; er wordt in ieder geval om nog een extra onderzoek gevraagd. Dat lijkt ons als college echt niet verstandig. Er ligt echt een goed, gedegen stuk. Zoals de heer Posthuma al aangaf, is de werkwijze aangepast. We hebben daar uitgebreid over gerapporteerd in de laatste informatiebrief. We zullen u ook op de hoogte stellen van de inwonersbijeenkomst, die dus op 16 juni zal plaatsvinden; u ontvangt daar ook een uitnodiging voor.

Punt 2 gaat over het opschorten van de overige fasen. Dat is een principieel punt, want dat raakt eigenlijk aan het verschil tussen de kaders die de raad stelt en de uitvoering door het college. Dit raakt echt de uitvoering. Een aantal woordvoerders hebben ook aangegeven dat dit echt leidt tot een enorme vertraging en extra kosten. Het wordt heel zorgvuldig aangepakt. De communicatie kan natuurlijk altijd beter. We zijn er steeds mee bezig om die zo goed mogelijk vorm te geven en we proberen zo veel mogelijk gesprekken te hebben met mensen. We begrijpen de zorgen die er leven, maar uiteindelijk werken we toe naar een prachtig opgeknapt Adegeest met een mooie openbare ruimte. Daar zijn we hard mee bezig. Als we dat nu weer opschorten, wordt het leed, waar de heer Van Horck eerder deze avond over sprak, wel heel veel langer gemaakt. Ik denk dus dat dat dat niet verstandig is.

Dan de aanbestedingstechniek, het ten laste brengen van de volledige kosten van het onderzoek en het actief betrekken van de bewoners bij de opdrachtformulering. Ook dat lijkt het college geen verstandige route; het is eigenlijk ook een onuitvoerbare route.

De raad de onderzoeksresultaten toezenden ... Nou ja, punt 3 vinden we niet verstandig. Dan kunnen we dus ook geen onderzoeksresultaten toezenden.

Punt 5 is reeds behandeld door de burgemeester. We kunnen geen apart feitenrelaas opstellen. De notulen van deze vergadering zijn gewoon beschikbaar. Die kunt u dus gebruiken. Ik heb het nu niet meer gecheckt, maar volgens mij staat er ook iets in de Q&A; anders zorg ik ervoor dat er nog iets in de Q&A komt.

De **voorzitter**: Meneer Van Horck, wenst u nog een schorsing of gaan we gewoon de tweede termijn doen? Prima, we gaan gewoon de tweede termijn doen.

De **voorzitter**: Mevrouw Hendriksen, wilt u het woord voeren in de tweede termijn? U heeft nog een agendapunt te gaan. We gaan geen extra spreektijd geven, want ik wil geen precedent scheppen. Dat gaan we dus niet doen. Oké, u wenst nu geen verdere reactie te geven.

De heer **Van Horck** (CDA): Voorzitter. Ik worstel met deze motie, omdat het onderwerp Adegeest, de verzakkingen en de problematiek mij aan het hart gaan. Het zal je maar gebeuren dat in je huis verzakkingen en scheuren optreden. Letterlijk de enige plek waar je je fysiek en sociaal veilig voelt, wordt aangetast. Dat gaat tot in het diepste van je vezels. Het probleem gaat mij dus aan het hart. Tegelijkertijd bemerk ik in de motie een toon, een scepsis en ook een gebrek aan een oplossing die ik niet constructief vind. Zij dragen niet bij aan herstel van vertrouwen, maar vergroten het wantrouwen. Dat is iets waar onze fractie geen bijdrage aan wil leveren. Het grote element dat wij missen in de motie - dat werd ook al door andere sprekers gezegd - is

communicatie: hoe gaan wij met bewoners om, hoe communiceren wij dit soort problemen en hoe managen wij verwachtingen? Aangezien dat niet in de motie staat, zullen we de motie niet steunen. Tegelijkertijd kan ik niet genoeg benadrukken dat dit probleem en de situatie ons als CDA ontzettend aan het hart gaan, maar wij steunen deze motie niet.

De **voorzitter**: Mevrouw Hendriksen, wenst u nog het woord?

Mevrouw **Hendriksen** (Forum voor Democratie): Ja, voorzitter. Het second opinion-onderzoek heeft niet onderzocht waarom de verzakkingen zijn ontstaan. Ook de nieuwe recente ontwikkelingen met de gasproblematiek vragen om onderzoek. En de bewoners willen gewoon een oplossing.

De **voorzitter**: Volgens mij zijn er geen vragen meer gesteld aan het college. Ik sluit dus de beraadslaging en we gaan over tot de stemming.

In stemming komt motie 391 van Forum voor Democratie.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Mevrouw Hendriksen zei zojuist dat de bewoners oplossingen willen, maar dat is nou juist wat in deze motie ontbreekt: oplossingen. Daarom zal mijn fractie tegenstemmen.

De motie wordt met een digitale stemming verworpen met 2 tegen 18 stemmen, waarbij de fractie van Forum voor Democratie ervoor heeft gestemd.

12b. Motie 392 van Forum voor Democratie over Starrenburg III

De **voorzitter**: Ik geef het woord aan de indiener, mevrouw Hendriksen van Forum voor Democratie.

Mevrouw **Hendriksen** (Forum voor Democratie): Voorzitter. FVD dient motie 392 in, die het college verzoekt de bouwwerkzaamheden in Starrenburg III per direct stil te leggen zolang de staalslakkenproblematiek een aantoonbaar risico vormt voor de gezondheid van direct omwonenden. De motie luidt:

"Motie 392.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 4 juni 2026, gehoord de beraadslaging,

constaterende dat:

- a. omwonenden van de bouwweg Starrenburg III melding hebben gemaakt van gezondheidsklachten zoals keelpijn, tranende ogen en luchtwegirritaties;*
- b. de Omgevingsdienst West-Holland (ODWH) op 12 mei 2026 heeft bevestigd dat in de ondergrond van de bouwweg een niet-vormgegeven bouwstof is toegepast die grotendeels uit LD-staalslakken bestaat, afkomstig van staalproducent Tata Steel in IJmuiden, en dat deze toepassing heeft plaatsgevonden zonder de vereiste vergunning en met gebruikmaking van een milieuverklaring bodemkwaliteit die niet voldoet aan de Regeling bodemkwaliteit 2022;*
- c. de ODWH op 22 mei 2026 een last onder dwangsom heeft opgelegd aan De Raad Bouw en uitvoerend aannemer WB Infra, inhoudende dat zij de situatie dienen op te lossen door óf het alsnog verkrijgen van een vergunning óf het verwijderen van het materiaal binnen vier weken, en dat legalisatie vooralsnog niet aannemelijk wordt geacht, mede vanwege de gemiddelde hoogste grondwaterstand ter plaatse;*
- d. de werkzaamheden via de bouwweg desondanks zijn doorgegaan na het opleggen van de last onder dwangsom, waarmee de overtreding voortduurt en de blootstelling van omwonenden aan staalslakkenstof aanhoudt;*
- e. de gemeenteraad op 31 mei 2026 een brief heeft ontvangen (stuknr. 3131) van een direct betrokkene bij een vergelijkbare staalslakkenstort in Hellevoetsluis in 2018, die op basis*

van eigen ervaring, rechterlijke uitspraken en een advies aan de staatssecretaris van IenW waarschuwt voor de gezondheids- en milieurisico's van staalslakkenstof, inclusief gedocumenteerde brandwonden en luchtwegschade bij mensen en dieren op aanzienlijke afstand van de stortplaats;

overwegende dat:

- f. de geactualiseerde ministeriële Circulaire Toepassing van staalslak en hoogovenslak(zand) als bouwstof in een werk (Staatscourant 2024, nr. 14040, 8 mei 2024) expliciet stelt dat het gebruik van staalslakken zonder adequate voorzieningen wordt afgeraden vanwege de grote kans op nadelige gevolgen voor het milieu, dat stofvorming bij werkzaamheden met niet-vormgegeven bouwstoffen een risico vormt op irritatie van slijmvliezen, en dat het bevoegd gezag bij geconstateerde overtredingen bestuursrechtelijke maatregelen dient te treffen die in het meest vergaande geval inhouden dat toegepast materiaal moet worden verwijderd;
- g. de Rechtbank Rotterdam op 8 juli 2025 (ECLI:NL:RBROT:2025:8004, zaaknr. 83/101125-20) een verdachte strafrechtelijk heeft veroordeeld wegens het opzettelijk niet naleven van de zorgplichten uit de Wet bodembescherming en de Wet milieubeheer bij een identieke staalslakkenstort in Hellevoetsluis in 2018, waarbij de rechtbank vaststelde dat omwonenden brandende ogen, longklachten en brandwonden hebben opgelopen door stofverspreiding, en dat de verdachte bij herhaling aanmerkelijk tekortschoot in zijn zorgplicht om bodemverontreiniging en gevaar voor de gezondheid te voorkomen;
- h. LD-staalslakken calciumoxide (ongebliste kalk, pH 13) en zware metalen bevatten waaronder chroom, vanadium, lood en mangaan, dat deze stoffen bij contact met grond- of regenwater uitlogen en grond- en oppervlaktewater verontreinigen, en dat Voorschoten bekendstaat om zijn hoge grondwaterstanden waardoor het risico op uitloging ter plaatse extra groot is;
- i. het GGD-advies aan het college over de stof afkomstig van de staalslakken in Starrenburg III, geleet op de inmiddels beschikbare ervaringen, rechterlijke uitspraken en de geactualiseerde ministeriële circulaire van 2024, als gedateerd en ontoereikend moet worden beschouwd;
- j. op grond van de Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD, van kracht sinds 25 juli 2024) grote bedrijven gehouden zijn de gehele waardeketen op negatieve milieu- en Classified as Confidential gezondheidseffecten te onderzoeken en deze zo veel mogelijk te voorkomen of te stoppen, en dat dit college en de raad de CSDDD kunnen inzetten als juridisch instrument om de kosten van opruiming en sanering neer te leggen bij de eerste schakel in de staalslakkenketen, te weten Tata Steel;
- k. de ODWH namens het college van B en W gemandateerd is voor vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van milieu en bodem, maar dat de eindverantwoordelijkheid voor de bescherming van de leefomgeving en de volksgezondheid bij het college ligt;

van oordeel dat:

- l. het college als bevoegd gezag onder de Omgevingswet (artikel 2.11 Besluit activiteiten leefomgeving) de wettelijke zorgplicht heeft om alle redelijkerwijs mogelijke maatregelen te nemen om nadelige gevolgen voor veiligheid, gezondheid en milieu te voorkomen, en bij gebleken onvermogen daartoe het gebruik van de desbetreffende bouwstof achterwege te laten;
- m. het voortdurend gebruik van een bouwweg waarvan vaststaat dat de ondergrond illegaal aangebrachte LD-staalslakken bevat, onverenigbaar is met deze zorgplicht en met de plicht om de volksgezondheid van de inwoners van Voorschoten te beschermen, in het bijzonder nu een vergelijkbare situatie in Hellevoetsluis heeft geleid tot een strafrechtelijke veroordeling wegens het niet naleven van diezelfde zorgplichten;
- n. de GGD dringend zijn advies dient te herzien op basis van de actuele wetenschappelijke inzichten, de geactualiseerde ministeriële circulaire van mei 2024 en de inmiddels beschikbare documentatie van gezondheidsschade bij vergelijkbare casussen, en dat de ODWH onmiddellijk dient te starten met monitoring van de concentraties calciumoxide (pH 13), chroom, vanadium, lood en mangaan in de directe omgeving van de bouwweg;

verzoekt het college:

1. om op basis van artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en de gemeentelijke zorgplicht onder de Omgevingswet het gebruik van de bouwweg Starrenburg III per direct stil te leggen zolang de staalslakken niet zijn verwijderd;
2. om de ODWH per direct opdracht te geven te starten met monitoring van calciumoxide (pH 13), chroom, vanadium, lood en mangaan in lucht, bodem, grondwater en oppervlaktewater in de directe omgeving van de bouwweg, mede met het oog op de hoge grondwaterstanden in Voorschoten, en de raad over de meetresultaten te informeren;
3. de GGD te verzoeken zijn advies over de gezondheidsrisico's van staalslakkenstof te herzien op basis van de geactualiseerde ministeriële circulaire van mei 2024, de uitspraak van de Rechtbank Rotterdam van 8 juli 2025 en de gedocumenteerde ervaringen uit vergelijkbare casussen, en de raad hierover binnen vier weken te informeren;
4. om de mogelijkheden te onderzoeken en de raad te informeren over de inzet van de CSDDD om de kosten van sanering en opruiming te verhalen op Tata Steel als eerste schakel in de staalslakkenketen, en daartoe zo nodig juridisch advies in te winnen;
5. om de bouwweg niet eerder vrij te geven dan nadat de staalslakken volledig zijn verwijderd, de bodem is gesaneerd en gecertificeerd vrijgegeven, en de ODWH heeft bevestigd dat de meetwaarden voor genoemde stoffen voldoen aan de toepasselijke normen,

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Daarmee is uw spreektijd voor deze vergadering om.

De heer **Haubrich** (VVD): Voorzitter. Ik heb zojuist al iets gezegd over de tijdigheid van moties. Deze motie kwam mogelijk nog later binnen dan de motie die we net behandeld hebben, maar ook hierbij viel mij op dat er best wel veel werk in gestoken is. Ik ben in eerste instantie wederom best onder de indruk van de hoeveelheid tijd en energie die Forum erin gestoken lijkt te hebben om deze motie te maken. Wederom denk ik dan: als je hier daadwerkelijk recht wil doen aan de zorgen van inwoners en iets voor elkaar wil krijgen, zoek andere fracties dan eerder op, zoek de afstemming en bied de motie niet anderhalf uur voor de raadsvergadering aan. Ik had de motie nog niet eens gezien toen we de raadzaal binnenliepen.

Mevrouw **Hendriksen** (Forum voor Democratie): Ik heb de motie gistermiddag ingediend.

De **voorzitter**: We gaan geen discussie voeren zonder microfoons. Dat kan gewoon niet; dat hoort er ook bij.

De heer **Haubrich** (VVD): Ik hoor wel wat mevrouw Hendriksen zegt. Misschien kan de wethouder dan nog iets zeggen over hoe dat bij de griffie gegaan is.

De **voorzitter**: Dat is niet de rol van de wethouder.

De heer **Haubrich** (VVD): Dat is waar.

De **voorzitter**: Dat gaat de wethouder dus niet doen.

De heer **Haubrich** (VVD): Inhoudelijk horen wij graag de reactie van de wethouder op de verschillende punten van het dictum. In mijn beleving worden hier aan het college heel veel dingen gevraagd die inmiddels al onderhanden werk zijn bij het bevoegd gezag, zijnde de ODWH. Wat dat betreft snap ik wat er gevraagd wordt, maar heb ik het idee dat de motie in die zin overbodig is, omdat het gezag dat hierover gaat, inmiddels al daarmee bezig is. Misschien kan de wethouder daar zijn licht over laten schijnen.

De **voorzitter**: Meneer 't Lam, let op uw spreektijd. U heeft 1 minuut en 6 seconden.

De heer **'t Lam** (PRO): Voorzitter. Ik kan mij in grote lijnen aansluiten bij de woorden van de heer Haubrich en ook bij de eerdere woorden van de heer Maassen bij een ander onderwerp: deze motie is ook voor ons, ook al is onze fractie groter, te laat ingediend, waardoor we haar niet goed hebben kunnen voorbereiden. Dat geldt zeker voor een dergelijke lange en technische motie. In de korte tijd die ik had om deze motie te beoordelen, heb ik wel de indruk gekregen dat het dictum voor

een deel onrealistische vragen stelt en voor een deel al is opgepakt en/of niet bij de gemeente ligt. Ik ben erg benieuwd wat de wethouder hiervan vindt.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik hoorde mevrouw Hendriksen zeggen dat ze de motie gistermiddag heeft ingediend. Ik heb de motie voor het eerst onder ogen gekregen toen ik hier de zaal binnenkwam en de heer Haubrich tegen mij zei dat hierover een motie was ingediend.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat we dit hele procedurepunt gaan bespreken in het presidium en op dit moment geen onderwerp laten zijn in de vergadering. Misschien is dat het beste. Het is eigenlijk een beetje hearsay, zal ik maar zeggen, waarbij ook de griffie een rol speelt. Dat vind ik gewoon niet zo handig.

De heer **Maassen** (SP): Ik wil alleen illustreren dat ik dus geen inhoudelijke mening over dit doorwrochte werk heb kunnen vormen omdat ik gewoon niet de tijd heb gehad om het te lezen. Dat is erg vervelend, maar dat betekent wel dat ik hier op dit moment niet zoveel mee kan. Dat vind ik heel rot, want dit is een zaak waar ik de hele tijd mee bezig ben en waar ik heel graag een inhoudelijk debat over wil voeren. Dat kan nu niet.

De **voorzitter**: U heeft nog vier seconden spreektijd. Meneer Van Horck, u heeft nog 1 minuut en 50 seconden.

De heer **Van Horck** (CDA): Voorzitter. Bij deze motie zakte mijn broek echt af, en dan draag ik verdorie bretels. Deze motie gaat over de rol van de ODWH. U bemerkt irritatie in mijn stem. Dit gaat over de ODWH, die heeft opgetreden. Het college heeft een hele boze brief gestuurd naar de bouwer, die de regels aan zijn laars lijkt te lappen. In plaats van dat Forum voor Democratie een motie indient en de verantwoordelijkheid legt waar die hoort, namelijk bij de overtreder, kijkt het naar de overheid. Mijn broek zakte echt af van deze motie. Ik zal de motie niet steunen. Hiervoor moet de bouwer aangesproken worden en niet de ODWH.

Wethouder **Schokker**: Voorzitter. Ja, het is weer aan mij om helderheid te verschaffen. Ik ga mijn best doen. Ik ga weer het hele dictum langs; dat kan ook, want het staat heel mooi in verschillende punten. Er wordt gevraagd om op basis van het Besluit activiteiten leefomgeving en de gemeentelijke zorgplicht de werkzaamheden per direct stil te leggen. Die mogelijkheid hebben we op dit moment niet; ook de ODWH heeft die bevoegdheid niet, want de ODWH heeft vastgesteld dat het materieel op dit moment voldoende is afgedekt en dat contactmogelijkheden uitgesloten zijn. Daarom zegt de ODWH dat er geen risico is voor de volksgezondheid. Er is ook geen reden om de bouwweg af te sluiten. Bij overtreding van de Omgevingswet en op het gebied van het Bbl kan het college in voorkomende gevallen handhavend optreden, maar daar is op dit moment geen grond voor. We hebben er echt heel uitgebreid naar gekeken of daar grond voor is, maar die grond is er niet. Dan kunnen we niks doen; dan krijg je alleen maar juridische problematiek, hoge schadeclaims et cetera. Die mogelijkheden zijn er dus niet.

Punt 2 vraagt om de ODWH per direct opdracht te geven om te starten met monitoren. Vergeef me dat ik die chemische zaken niet noem; die ga ik niet allemaal herhalen. Wel is het belangrijk dat de ODWH in nauw contact staat met het hoogheemraadschap. Zij zien op dit moment geen reden tot zorg met betrekking tot wat u bij punt 2 aangeeft. Ik denk dat we dat heel serieus moeten nemen. Ze verwijzen ook naar het feit dat het is afgedekt. Er is ook nauw contact met de GGD, die gaat over de gevolgen voor de volksgezondheid. Als de GGD een noodzaak ziet om eventueel op te treden, is het ook de bevoegdheid van de GGD om daadwerkelijk op te treden. Die bevoegdheid ligt dus bij de GGD. Die moeten we ook echt bij de GGD laten, want zo hebben we dat geregeld. Er zijn echt heel nauwe contacten met de ODWH; de heer Van Horck refereerde daar al aan. We hebben een heel proces in werking gesteld met de last onder dwangsom. Volgens mij loopt die morgen af, op 5 juni. Dat proces heeft zijn tijd nodig. Dat is de rechtsstaat waar we ons in bevinden. Dat zal dus moeten gebeuren. De ODWH zit klaar om daarop te reageren en zo goed mogelijk te handelen. Ze houden ons heel goed op de hoogte.

Daarmee heb ik de punten behandeld. Het college moet de motie dus ontraden.

De heer **Van Horck** (CDA): Wij hebben aandacht gevraagd voor de communicatie van de bouwer naar de bewoners. We hebben ook gezien dat het college een heel gepeperde brief naar de bouwer

heeft gestuurd. Kan de wethouder wellicht iets meer vertellen over hoe dat contact met de bouwer gaat en waar het probleem op dit moment ligt?

Wethouder **Schokker**: Het dagelijks contact verloopt via de projectleider. De projectleider is voortdurend in gesprek om, als er weer signalen zijn van bewoners, die direct door te geven. Ik geloof dat dit op werkvloerniveau best goed loopt en dat daar gewoon goed op gereageerd wordt. Er vindt dus voortdurend contact plaats. Ik heb ook bestuurlijk een gesprek gehad, waarin we nadrukkelijk ook die brief hebben besproken. De Raad Bouw heeft aangegeven dit heel serieus te nemen en dit zo goed mogelijk te zullen verbeteren. Ze zijn er dus op aangesproken. We zullen binnen afzienbare tijd weer een bestuurlijk gesprek hebben als dat noodzakelijk is. Er wordt dus stevig in de richting van De Raad Bouw gesproken om op hun verantwoordelijkheden te wijzen. Dat wordt ook door de ODWH gedaan.

De **voorzitter**: Is daarmee gereageerd op alle vragen en punten? Is er behoefte aan een tweede termijn? Mevrouw Hendriksen, u heeft geen spreektijd meer; dat houdt voor nu dus even op.

De heer **Haubrich** (VVD): Dank aan de wethouder voor de beantwoording, die het beeld bevestigt dat de te ondernemen stappen worden gezet door het bevoegd gezag. Ik moet heel eerlijk bekennen dat het, volgens mij voor iedereen, een leerproces is geweest: welke stappen zijn dat dan, wie is daarvoor verantwoordelijk en welke termijnen horen daarbij? Ik heb mij er heel eerlijk gezegd bij tijd en wijle ook over verbaasd dat die termijnen er zijn en dat het kennelijk toch zo lang moet duren voordat er daadwerkelijk grond is om in te grijpen, maar de wethouder heeft het wat mij betreft goed geformuleerd: als dit volgens de rechtsstaat op dit moment de stappen en de daarbij horende termijnen zijn, stel ik vast dat deze motie het college oproept om dingen te doen die op dit moment niet tot zijn mogelijkheden behoren. Daarom zal de VVD de motie niet steunen.

De **voorzitter**: Meneer 't Lam, u heeft in deze vergadering nog 20 seconden.

De heer **'t Lam** (PRO): Voorzitter. Die maak ik dan misschien helemaal vol. Nee, ik kan me wederom aansluiten bij de woorden van de heer Haubrich. Deze motie helpt ook de inwoners niet. Er worden onrealistische voorstellen in gedaan. Daarom zal PRO tegenstemmen.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Er zijn nog steeds heel veel vragen. Ik heb samen met de heer Haubrich schriftelijke vragen gesteld. Wanneer kunnen we de beantwoording daarvan verwachten?

De **voorzitter**: Ik hoor achter mij dat dat even wordt uitgezocht.

De heer **Van Horck** (CDA): Voorzitter. Ik refereer nog even aan de opmerking van mevrouw Mieremet dat ik soms een beetje boos kijk. Als je broek ergens van afzakt, kun je ook lachen. Dat zal ik in de tweede termijn dus doen. Het kan ook zo zijn dat anderen daarom kunnen lachen, maar wij vinden dat deze motie niet bijdraagt aan herstel van vertrouwen. Wij zien wel - dat vinden wij een belangrijk punt - dat het college heel stevig optreedt naar de bouwer en een heel stevige brief heeft gestuurd. Volgens ons ligt de kern van het probleem ook echt daar. Dat vinden wij heel goed. Wij vinden dat deze motie niet bijdraagt aan een oplossing. Dus geen steun van het CDA daarvoor.

De **voorzitter**: U heeft nog één seconde over. Dat is mooi.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Wij sluiten ons aan bij de conclusie van de heer Haubrich van de VVD.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Ook wij sluiten ons aan bij de heer Haubrich en de vorige sprekers. Wij zullen de motie dus ook niet steunen.

De **voorzitter**: Er ligt één vraag open van de heer Maassen over de termijn van de beantwoording.

Wethouder **Schokker**: Voorzitter. Het college beantwoordt de vragen vanuit de raad altijd tijdig; tenminste, dat probeert het college natuurlijk te doen. De beantwoording van uw vragen, meneer Maassen, staat op 12 juni. Dat is dus nog een paar nachtjes slapen. Dan krijgt u de antwoorden.

De **voorzitter**: Het is bijna sinterklaas. Ik sluit de beraadslaging en we gaan stemmen.

In stemming komt motie 392 van Forum voor Democratie.

De motie wordt met een digitale stemming verworpen met 2 tegen 18 stemmen, waarbij de fractie van Forum voor Democratie ervoor heeft gestemd.

13. Sluiting

De **voorzitter**: Ik dank u hartelijk voor deze avond. Fijn dat we hier zo met elkaar hebben kunnen spreken. Ik wens de heer Maassen nog een fijne laatste 50 minuten van zijn verjaardag. We drinken beneden een borrel. Ik heb uit goede bron begrepen dat de heer Maassen trakteert. Dank u wel en slaap lekker.

De voorzitter sluit om 23.09 uur de vergadering.

Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 9 juli 2026.

De griffier,

De voorzitter,

Drs. E. Krijgsman

Drs. N. Stermerdink